nadas

ČESKOSLOVENSKÝM ŽELEZNIČÁŘŮM

ÚVOD

V knize „Železnice ve fotografii" šlo autorům obrazu i doprovodného textu nejen o zachycení sugestivního a opticky přitažlivého okamžiku a jeho předložení čtenáři, ale doslova všeho, co k němu patří, i když to někdy je, ale jindy také není zřejmé na první pohled. Odkrývá se před námi svět železničářů, život na kolejích, který se v nepřetržitém a důsledném procesu řídí zákony vzájemné pospolitosti a tradiční kázně. Železnice v jejich pojetí není však uzavřeným světem, ale jádrem organicky zakotveným v souhře celé řady oborů lidské činnosti pevně navzájem spjatých a prolínajících se jako cévy v organismu celé naší dopravní soustavy.

Železné dráhy mají svůj řád a všichni železničáři se mu podřizují v zájmu společného úkolu, jímž je spolehlivá jízda vlaku, bezpečnost lidských životů a svěřeného socialistického majetku. To platí trvale a také z tohoto úhlu je třeba, aby byl nazírán význam a poslání publikace, která není a také nechce být jen líbivou přehlídkou záběrů a snímků, nebo ilustrovaným průvodcem po nových vymoženostech techniky.

Těžiště společenského významu publikace je zaměřeno spíše než k vnější atraktivnosti, i když estetická stránka není opomíjena, k pohledu zaujatého čtenáře, který v ní dobře rozezná přelomy v technice a ucítí v tváři mocný, zrychlený tep pokroku i novodobou složitost železniční profese, neochvějně směřující k vytčenému cíli. V textu i záběrech jsou nejen naznačeny, ale také v rámci možného rozsahu i rozvíjeny hlubší souvislosti, jako jsou i otázky odpovědnosti vůči společnosti.

Kniha Železnice ve fotografii otvírá svým způsobem nový pohled na člověka a jeho vztah k povolání. Dává realistickou představu o naší závislosti na svědomitosti a spolehlivosti jiných lidí, pomáhá vytvářet konkrétní obraz o svrchovanosti kladné lidské činnosti, o naší vzájemné odkázanosti na všechny. Je nutné vidět i veliké úsilí a materiální pomoc Komunistické strany Československa a vlády, věnované obnově, modernizaci a zavádění nové techniky v celé železniční síti, těžce poškozené druhou světovou válkou a značně zaostalé v poválečných letech.

Autoři publikace Miroslav Šmejkal a Jan Kaplický léta pracují v oboru železnic a věnují se svému povolání se zaujetím a opravdovou láskou. Fotografie Jana Kaplického byly oceněny i na výstavách a ve veřejných soutěžích. A záměr autora scénáře snímků Miroslava Šmejkala je prezentován úsilím: „Kromě potřeb dokumentačních, náborových a jiných usilujeme i o splnění požadavku výchovného, jako základního. Chceme působit na železničáře — i ostatní čtenáře srovnávací metodou, aby sami mohli objektivně posoudit výsledky, význam i zdatnost svého železničářského kolektivu."

Železniční služba vyžaduje od svých lidí svědomitost, spolehlivost a plnou odpovědnost. To ovšem není vše. Takové podmínky kladou na své pracovníky i mnohá jiná zaměstnání, i když ne všechna v takovém stupni. Obětavost a věrnost k povolání je něco, co dává pracovník, ať už ve větší nebo menší míře navíc a sám. V tom je jeho lidský i občanský profil, jeho postoj k práci a osobní poctivosti. To je sama tvář socialistické dopravy, její nejvýraznější rys. Vždyť právě v železniční službě by se našlo dost podivuhodných příkladů skromného a tak nějak samozřejmého hrdinství práce.

Naše železnice představují obrovský národní majetek a železničářům jsou svěřeny statisíce a milióny přepravovaných občanů. Už v tom je měřítko jejich práce, která i při svém rozsahu a závažnosti se zdá zcela prostá. Zastavíme-li se jen letmo u těch, kdož se starají o to, aby byla splněna práce tak odpovědná, vidíme pravý opak. Je snadná práce železničního dispečera, výpravčího vlaků, strojvedoucího a jeho pomocníka, vlakvedoucího, výhybkáře, posunovače a mnohých jiných? Bylo by jich mnoho, kdyby měli být všichni vyjmenováni! U nich nerozhoduje, ať je noc nebo den, mráz, vedro nebo nepohoda.

Při snímcích poetické zimní nálady viděné v okolí nádraží a tratí se nám bezděčně vkrádá do očí i druhá odvrácená tvář nesmlouvavé služby. Železniční doprava se nesmí zastavit a není v ní úlev ani za nejobtížnějších podmínek, nároky na ni spíše rostou. Výhybkáři, čety posunovačů, traťoví dělníci a mnozí jiní pracují i ve vánicích, i za mrazů, kdy ruka přimrzá k železu a často jediná střecha, kterou mají nad hlavou, je širé nebe. V zimě nesmí stát vlak po příjezdu do stanice dlouho. Olej v ložiskách tuhne, voda promrzá. Mráz má někdy dostatek síly, aby zastavil i vozy naložené ingoty na svážném pahrbku seřaďovacích nádraží. Námraza na lokomotivách zpomaluje i zaráží jejich chod. Ale ve vlakotvorných stanicích mají být zpracovány nahromaděné vlaky, norma pro rozposunování vozů není menší než jindy. Jízdní řád nesmí být narušen! Kolik obtíží a překonaných překážek, o nichž se dovídáme jen docela málo! Nejsou to jen železniční uzly se složitou dopravou. Spolu s nimi statečně zápasí s nepohodou rok co rok i malé stanice a zejména horské úseky, kde traťoví dělníci uvolňují téměř nepřetržitě zavátou trať. Vždyť místy bývají i sloupy traťového telefonního a telegrafního spojení pod sněhem a ledová námraza na vodičích dosahuje až 16 kg váhy na 1 m délky.

Všude tam, kudy vede železná cesta našich drah, za příběhy nepovšimnutého hrdinství práce jsou lidé bezejmenní, skromní pracovníci. Kdyby se jich na jejich nesnáze někdo ptal, byli by asi trochu rozpačití, neradi by o sobě mluvili a nejspíše by řekli, že konali, co bylo třeba. Ve skutečnosti jdou o podstatný kus dále za hranice své povinnosti.

Zima však netrvá celý rok. V železniční službě jde o práci v nejhlubším slova smyslu kolektivní. Na její komplexnosti závisí její zdar nebo neúspěch, zvláště při zdolávání špičkových úkolů. Je nezbytné spoléhat na sebe, ale i na spolupracovníky, pomáhat druhému. V takovém prostředí se nedá dlouho chytračit, nevystačí se ani s tím, vykonávat službu „podle předpisů".

Co v tomto kolektivu dělá člověka opravdu silným, je obětavost a osobní poctivost. Prostředí ji brzy vycítí, a protože jde o práci, na níž závisí lidské životy a veřejné majetkové hodnoty, rychle a spravedlivě ocení každého spolupracovníka. Čety, ať již vlakové, lokomotivní, posunovací i ostatní na různorodých pracovištích našich železnic se brání, aby měly ve svém středu člověka nepřesného, nedůsledného nebo dokonce nesvědomitého. Právem! Vždyť ohrožuje nejen sebe, ale i ostat-

ní. Opomenutí nebo přehlédnutí, drobná nedbalost, která v jiném povolání celkem nic neznamená, může mít v železniční službě vážné následky.

V železniční dopravě je dnes mnoho nového. Pokrokové pracovní metody i moderní technika. Je zaváděna celá řada důmyslných zabezpečovacích přístrojů a v blízké budoucnosti budou zaváděny v míře mnohem větší. Rozhodujícím činitelem a těžištěm toho zůstává člověk se svými povahovými vlastnostmi, kázní a odbornými vědomostmi. Jen bude-li spolehlivý on, budou takové i přístroje, které mu pomáhají a slouží. Mohou podstatně ulehčit námahu, nemohou však za něho přemýšlet a zodpovídat.

Obětavost v železniční službě? Potřebuje stálé pracovníky, bez nich se nemůže obejít! Je už v povaze tohoto povolání, že zaškolování trvá poměrně dlouho. V některých kategoriích vyžaduje celých let, než adept získá dostatečné znalosti a zkušenosti, umožňující samostatný výkon služby. Kdo odchází, jakmile se setká s překážkami, kdo nehodlá dát zvolené práci vše, co může, ten maří náklady i námahu, spojené se zácvikem.

A přesto, anebo i proto je povolání železničáře přitažlivé, třeba zdaleka ne pohodlné. Lze mluvit u železniční služby o věrnosti k povolání? Ano a plným právem. Pracují v jejích odvětvích často potomci třetí i čtvrté generace z železničářských rodin, jejichž jediným odkazem bylo povolání, děděné z otců na syny. Tyto kořeny věrnosti mluví přesvědčivou řečí a sahají často až k samým počátkům našich železnic. Co dokázalo upoutávat generaci po generaci po celých sto let? Jaká podivuhodná síla obrozující se z hlubokých zdrojů, jak neochvějné vědomí příslušnosti k určitému povolání!

Dnes prožívají železnice pozoruhodnou renezanci, dokonce ve světovém měřítku. Ukázalo se, že jsou a budou i nadále potřebné, lidstvo s nimi se nechce rozloučit, i když jejich rychlost byla dávno překonána. Mnoho užitečných předností i nezbytností však zůstalo zachováno. Byly doby — a nejsou tak dávné — kdy se naše železnice octly doslova ve výprodeji. Různí podnikavci a národohospodářští znalci je nabízeli akcionářům k volnému použití — třeba i do šrotu. Zanedlouho se ukázalo, jak mylné a krátkozraké byly tyto „iniciativní" nápady!

Ať je tato publikace také uznáním, anebo chcete-li, docela skromnou oslavou družné kolektivní práce našich železničářů, která není světem pro sebe, ale součástí velkého společenství, s nímž je nerozlučně spjata a kde výrazněji než jinde vyniká naše odkázanost všech na všechny. A pro ty, kdo železnice milují — a není jich málo — zůstanou navždy symbolem něčeho objevného, co láká věčně znovu, tajemným světem, v němž dosud nedozněl hlas budoucnosti, obrazem dálek v jejich povědomí, bohatýrskou písní pionýrských dob železných drah, toho synonyma pokroku...

OTOKAR POUPA

Morava byla první z našich zemí, která spatřila dýmající parochod na kolejích, obludu, poháněnou nicotnou a obyčejnou párou a táhnoucí za sebou ještě dlouhý sled vozů. Jedni se obdivovali, druzí se obávali a všichni byli zvědaví, když 11. listopadu 1838 přisupěla první lokomotiva při zkušební jízdě od Rajhradu do Brna, když o více jak o měsíc později v sobotu 15. prosince byla zahájena lokomotivou „HERKULES" jízda na této dráze a když konečně 7. července 1839 přihlíželi obyvatelé Brna při otevření celé dráhy z Vídně do Brna „an okolo jedenácté hodiny první lokomotiw, 7 wozů s sebou mající, zwědawým zrakům we swé welkoleposti se okázal a za malou chvíli tři ostatní", jak čteme v reportáži Kwětů z 25. července.

VELKÁ CESTA, Josef Hons 1947

Морава была первой из наших земель, увидевшая дымящий паровоз на рельсах, чудовище, приводимое в движение ничтожным обыкновенным паром и еще тянущее за собой длинную вереницу вагонов. Одни восхищались, другие боялись, но все с любопытством смотрели 11 ноября 1838 года на первый пыхтящий локомотив, который открывал опытную эксплуатацию пути из Райграда в Брно. Спустя месяц, в субботу 15 декабря локомотив «ГЕРКУЛЕС» открыл движение на этой дороге, и наконец, 7 июля 1839 года жители города Брно присутствовали при открытии всей дороги из Вены в Брно. «Около одиннадцатого часа первый локомотив, семь вагонов за собой имеющий, любопытным взорам в своем великолепии показался, а за малое время три остальные,» как можно сегодня прочесть в репортаже журнала Кветы от 25 июля.

VELKÁ CESTA, Josef Hons, 1947

Moravia was the first czechoslovak country to see that puffing monster on the rails, a monster driven by worthless and ordinary steam, a monster drawing a long string of wagons. Some people were enthusiastic about it, some were frightened; but all of them were curious to see the first locomotive having wheezed in Brno on the first testing ride from Rajhrad on November 11, 1838. Then a month later on Saturday, December 15, 1838, when the locomotive called "Hercules" started the traffic on this route and finally on July 7, 1839, when the inhabitants of Brno watched closely the opening of completed route from Vienna: „It was about eleven a. m. when a magnificent scene appeared to all eager eyes — the first locomotive with seven wagons and then three others . . .", as we can read in Květy magazine from July 25, 1939.

VELKÁ CESTA, Josef Hons, 1947

Mähren war das erste von unseren Ländern, das line Dampfmaschine auf Schienen erblickte, ein durch den nichtigen und gewöhnlichen Dampf angetriebenes Ungeheuer und hinter sich eine Wagenfolge ziehend. Die einen bewunderten, die anderen befürchteten es und alle waren voll Neugierde als am 11. November 1838 die erste Lokomotive während der Probefahrt von Rajhrad nach Brünn heranschnaubte. Die Spannung liess nicht nach als nach kurzer Zeit am Samstag den 15. Dezember 1838 auf dieser Strecke der Bahnbetrieb mit der Lokomotive „HERKULES" eröffnet wurde und endlich am 7. Juli 1839 die Brünner Bevölkerung der feierlichen Inbetriebnahme der ganzen damaligen Nordbahn von Wien nach Brünn zuschauen konnten. Nach dem Bericht der Zeitschrift Květy vom 25. 7. 1839" traf um elf Uhr die erste Lokomotive ein und zeigte den neugierigen Blicken ihre Grossartigkeit samt der sieben Wagen, und nach einer kurzen Zeitspanne erschienen die drei anderen".

VELKÁ CESTA, Josef Hons, 1947

Každou vteřinu někde vyjíždí vlak, aby se vydal na cestu k cíli. Musí dojet v létě i v zimě, za každého počasí. Je to věčný závod s časem ...

Каждую секунду где-то трогается поезд и отправляется в путь к своей цели. Он должен ехать и летом, и зимой, в любую погоду. Это постоянная борьба со временем ...

Every second a train somewhere is about to leave. Whether it is sun or rain, in summer or in winter, it must reach its aim. Never ending race with the time ...

Jede Sekunde verlässt irgendwo ein Zug den Bahnhof, um sommers und winters sein Ziel zu erreichen. Es ist ein ständiger Wettlauf mit der Zeit ...

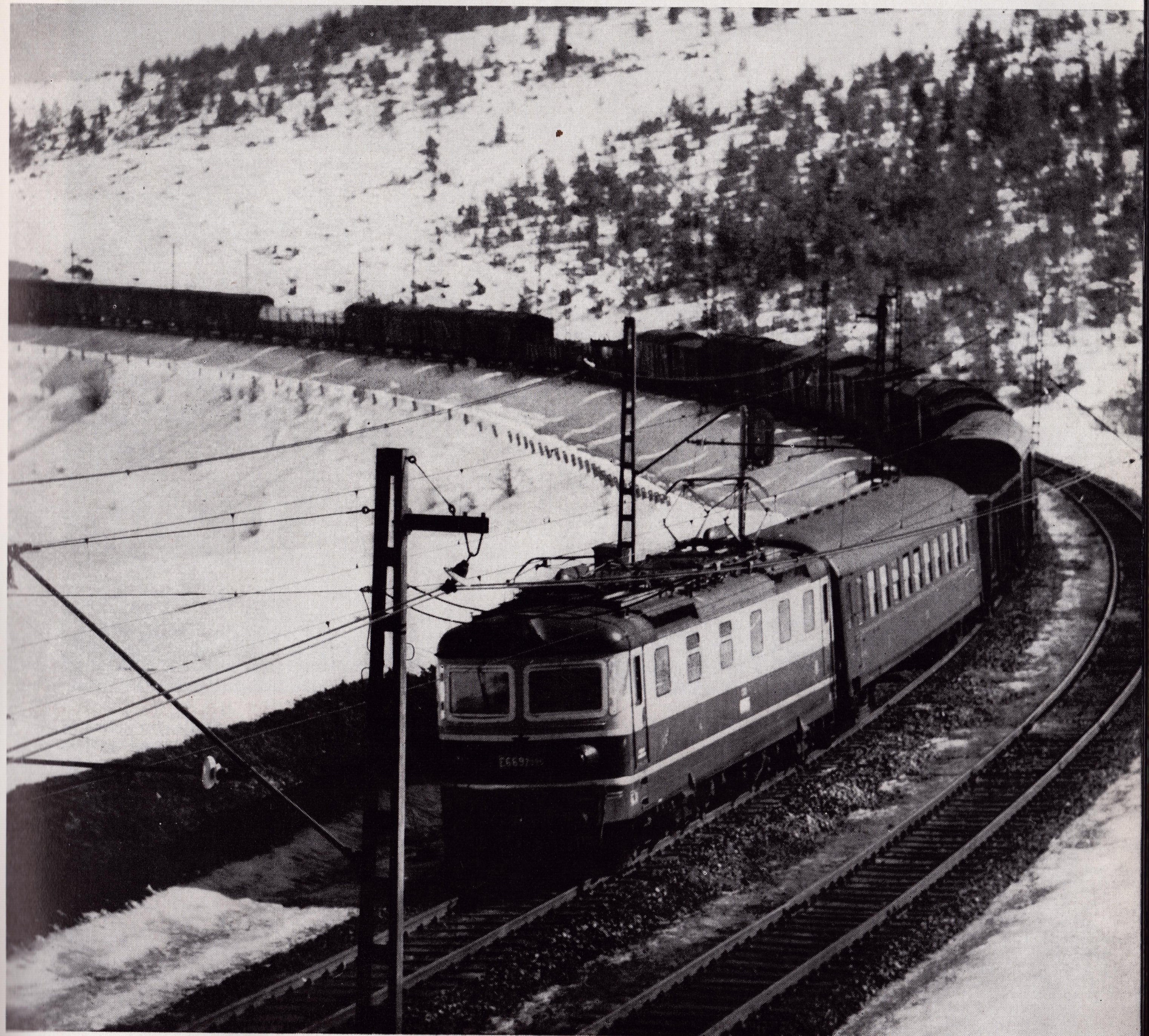

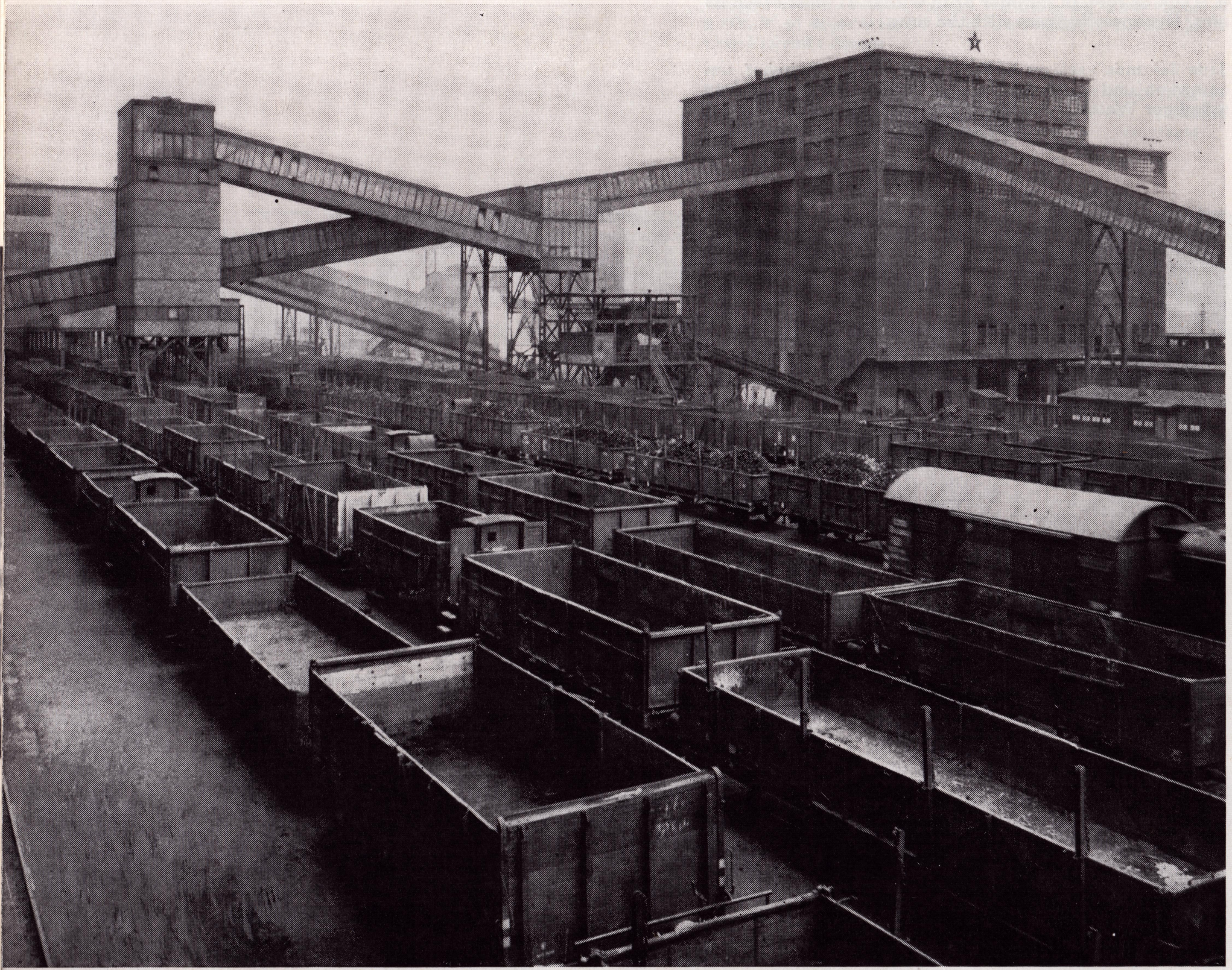

Jízdní řád platí ve dne jako v noci. S okřídleným kolem se setkáme všude, pod násypkou uhelného dolu i pod vysokou pecí

Расписание движения поездов — это закон и днем, и ночью. Крылатое колесо вы увидите всюду — под загрузочной воронкой в шахте и у доменной печи

The timetable is valid day and night. We may see the winged wheel anywhere — under the coal mine hopper as well as under the blast furnace.

Der Fahrplan gilt am Tag wie in der Nacht. Dem Flügelrad begegnen wir überall, unter dem Fülltrichter eines Kohlenbergwerkes wie auch unter dem Hochofen

Dvacetčtyři hodiny velkoměstského nádraží, ve kterém končí a začínají daleké cesty

Двадцать четыре часа работы вокзала большого города, на котором начинаются и кончаются дальные пути

Twenty four hours of a big city railway station where is the end and the beginning of the big journeys

Vierundzwanzig Stunden eines Grosstadtbahnhofes, in dem die weiten Reisen beginnen und enden

Pražské nádraží na Těšnově uzavřelo v roce 1973 své brány a uvolnilo prostor pro městskou dopravu
V Karviné vyrostlo moderní nádraží naší doby

Пражский вокзал Тешнов в 1973 году закрылся и освободил место для городского транспорта. В Карвине вырос современный вокзал нашего века

The railway station Těšnov in Prague closed its gates in 1973 and released the space for urban traffic.
A modern railway station has grown in Karviná

Der Prager Bahnhof Těšnov schloss im Jahre 1973 seine Pforten und gab Raum für den Stadtverkehr frei. In Karviná enstand ein moderner Bahnhof

Okamžik napětí, zda se oprava v té železniční dílně pod širým nebem vydaří, a okamžik, kdy se dým změní v závoj

Минуты напряжения, удастся или нет ремонт в «мастерской» под открытым небом, и момент, когда дым превращается в белую вуаль

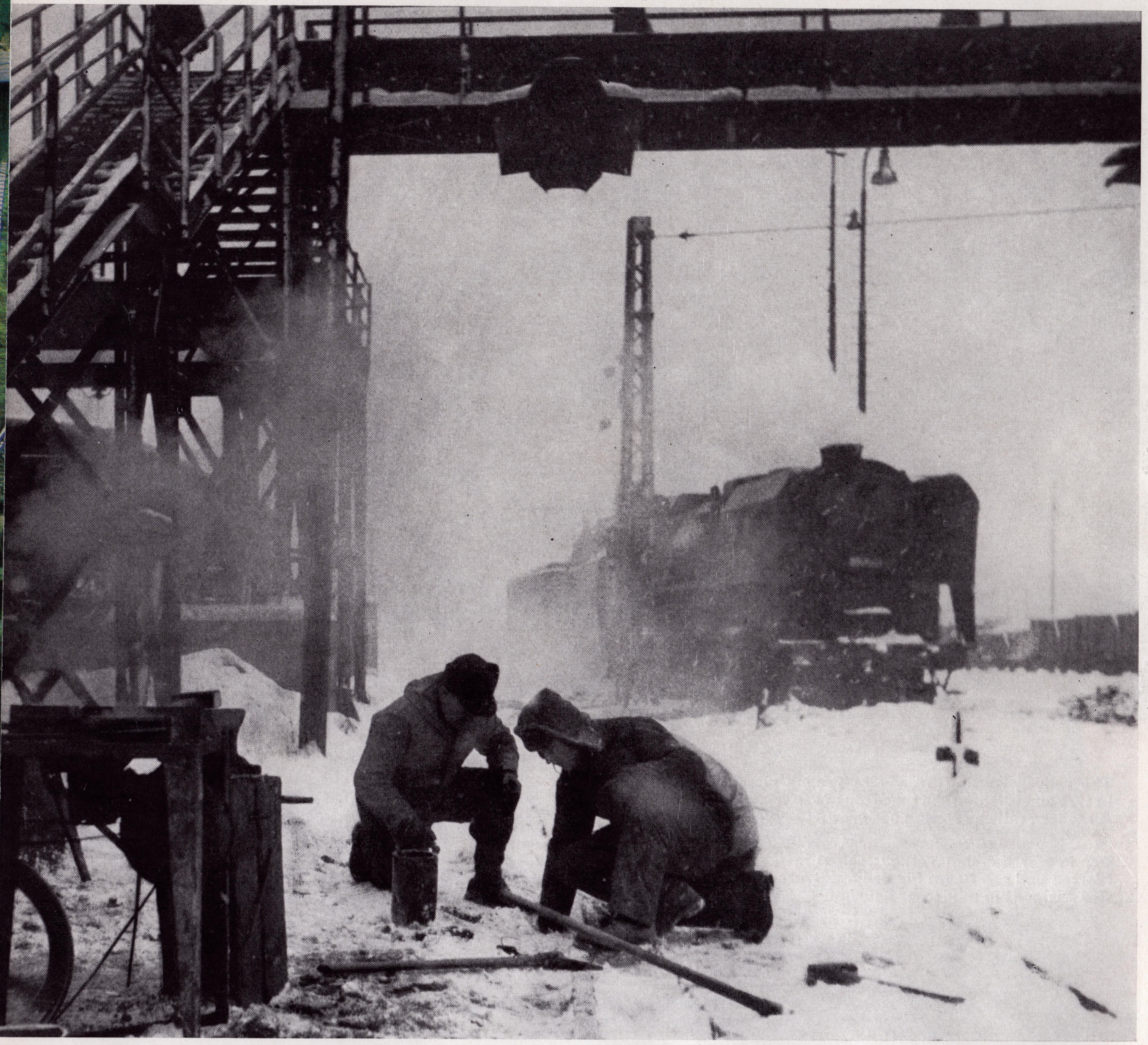

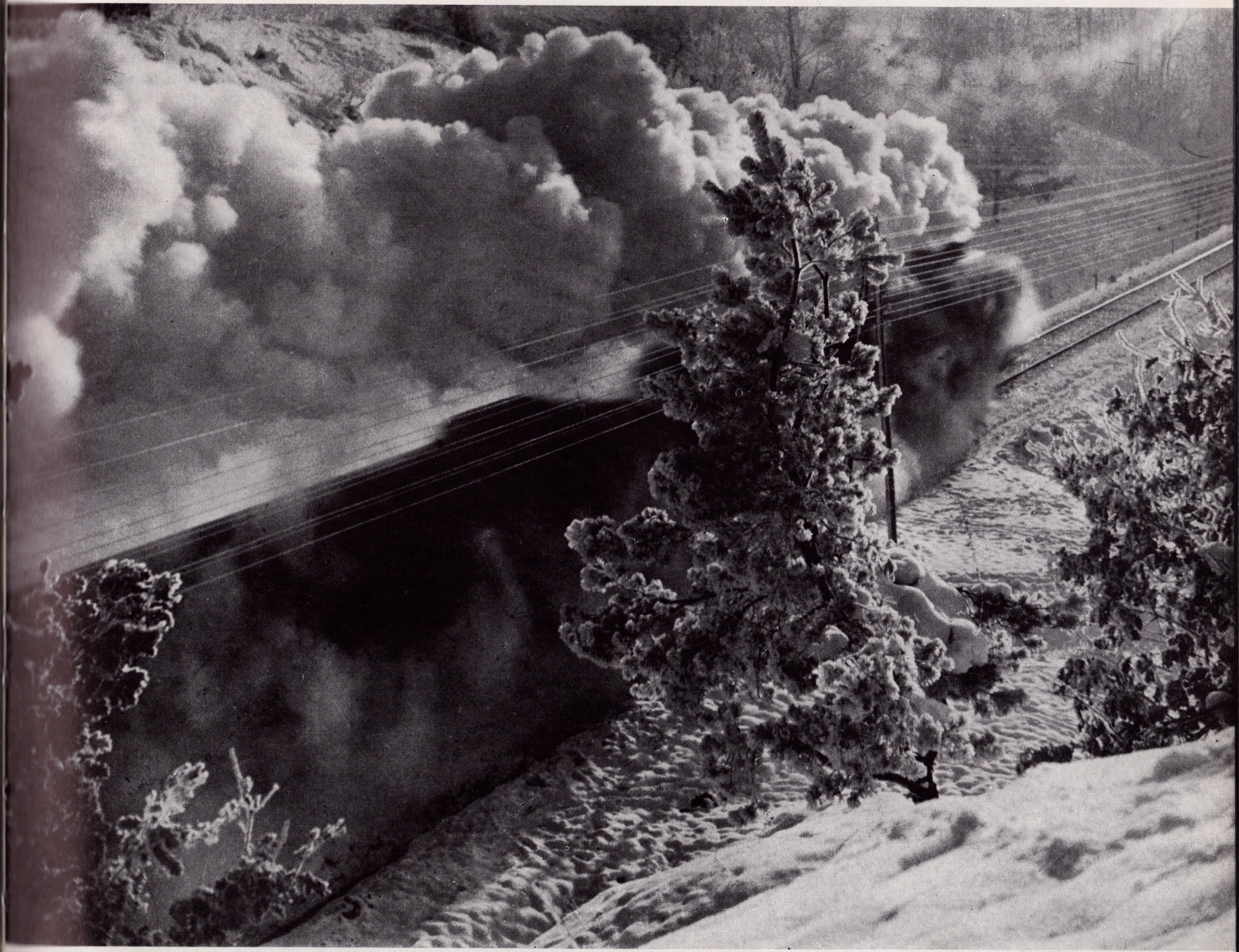

A moment of thrill. Will the repair in this open-aired railway workshop be successful? Engine smoke puffs change into a foggy veil . . .

Ein Augenblick der Spannung, ob die Reparatur in diesem Ausbesserungswerk unter freiem Himmel gelungen ist, und der Augenblick, wenn sich der Qualm in einen Schleier verwandelt . . .

Závoj pomíjivosti železných parních lokomotiv, jejichž éra skončila

Вуаль последних железных паровозов, век которых окончился

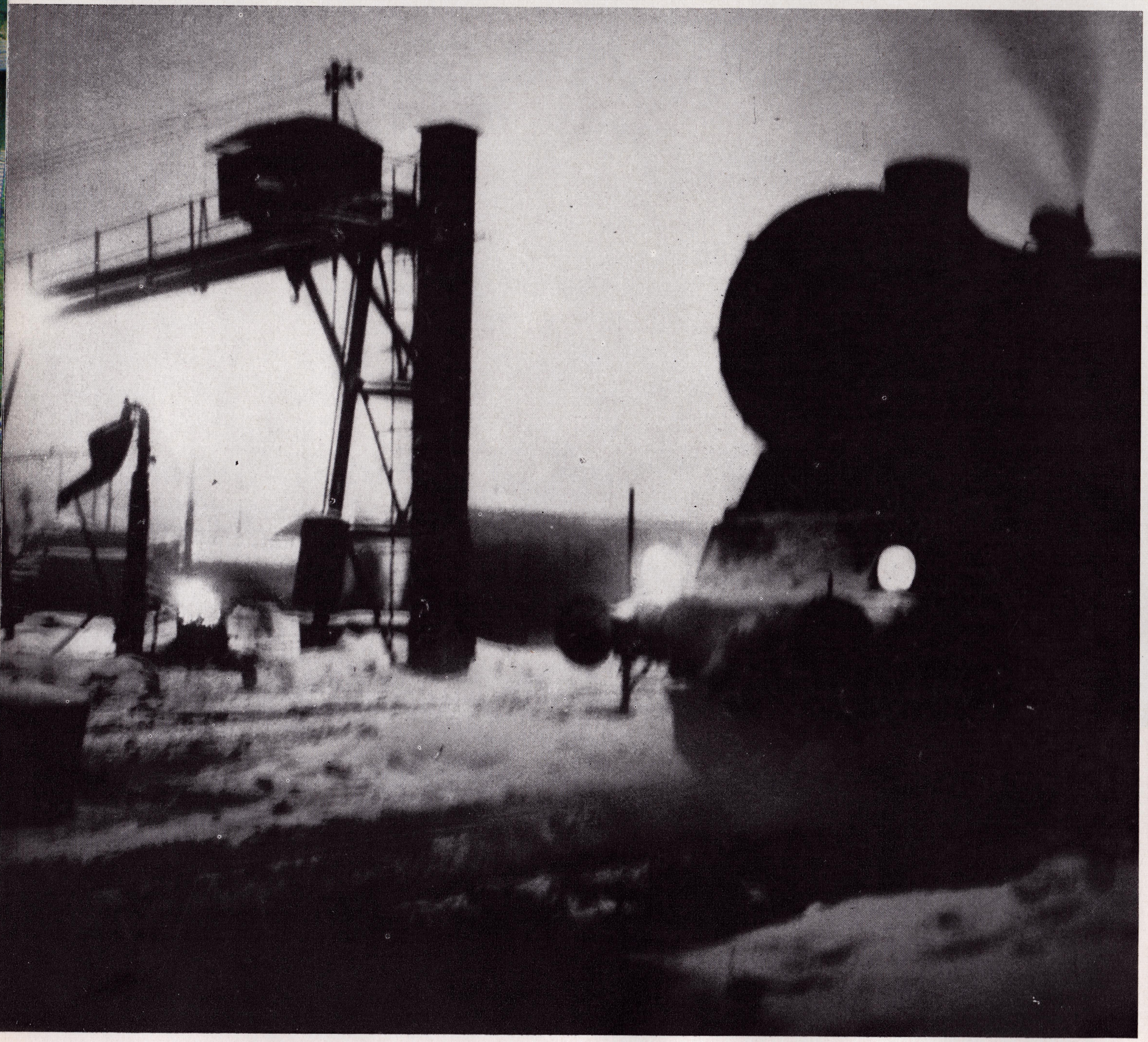

A foggy veil of steam locomotive lifetime, the era of which has gone . . .

Ein Schleier der Vergänglichkeit von Dampflokomotiven, deren Zeit zu Ende ist

Zima se umí „zazubit". A prověřit železničáře, jak se na ni v létě připravili. Stačí ale trochu fortele . . .

Зима умеет «рассердиться» и проверить железнодорожников, как они к ней подготовились летом. Достаточно однако немного сноровки . . .

Winter can show its teeth and check if the railway men are prepared. But if there are skilled hands . . .

Der Winter kann auch die „Zähne fletschen", um die Eisenbahner zu prüfen, wie sie sich im Sommer auf ihn vorbereitet haben. Es genügt dazu nur ein wenig Geschicklichkeit . . .

Nesmlouvavá jsou čísla určující železničářům milióny tun zboží a surovin k přepravě. Vždyť železnice je páteří dopravní soustavy. Bez sněhu a náledí však půjde práce jinak od ruky. Proto ten úsměv v jarním slunci . . .

Цифры, означающие миллионы тонн грузов и сырья, которые должны перевезти железнодорожники, непреклонны. Железная дорога — это костяк всей транспортной системы. Без снега и гололеда работа пойдет быстрее. А оттого и улыбка в весеннем солнце . . .

The uncompromising millions of tons of goods and materials for the transport. The railway is said to be the spine of the traffic system. When the snow and the ice have gone the work goes much easier and smile appears on the face in springtime sun.

Unnachgiebig sind die den Eisenbahnern zur Beförderung festgelegten Millionen Tonnen von Gütern und Rohstoffen, denn die Eisenbahn bildet das Rückgrat des Verkehrswesens. Ohne Schnee und Glatteis geht die Arbeit natürlich rascher vonstatten. Deshalb das Lächeln in der Frühlingssonne

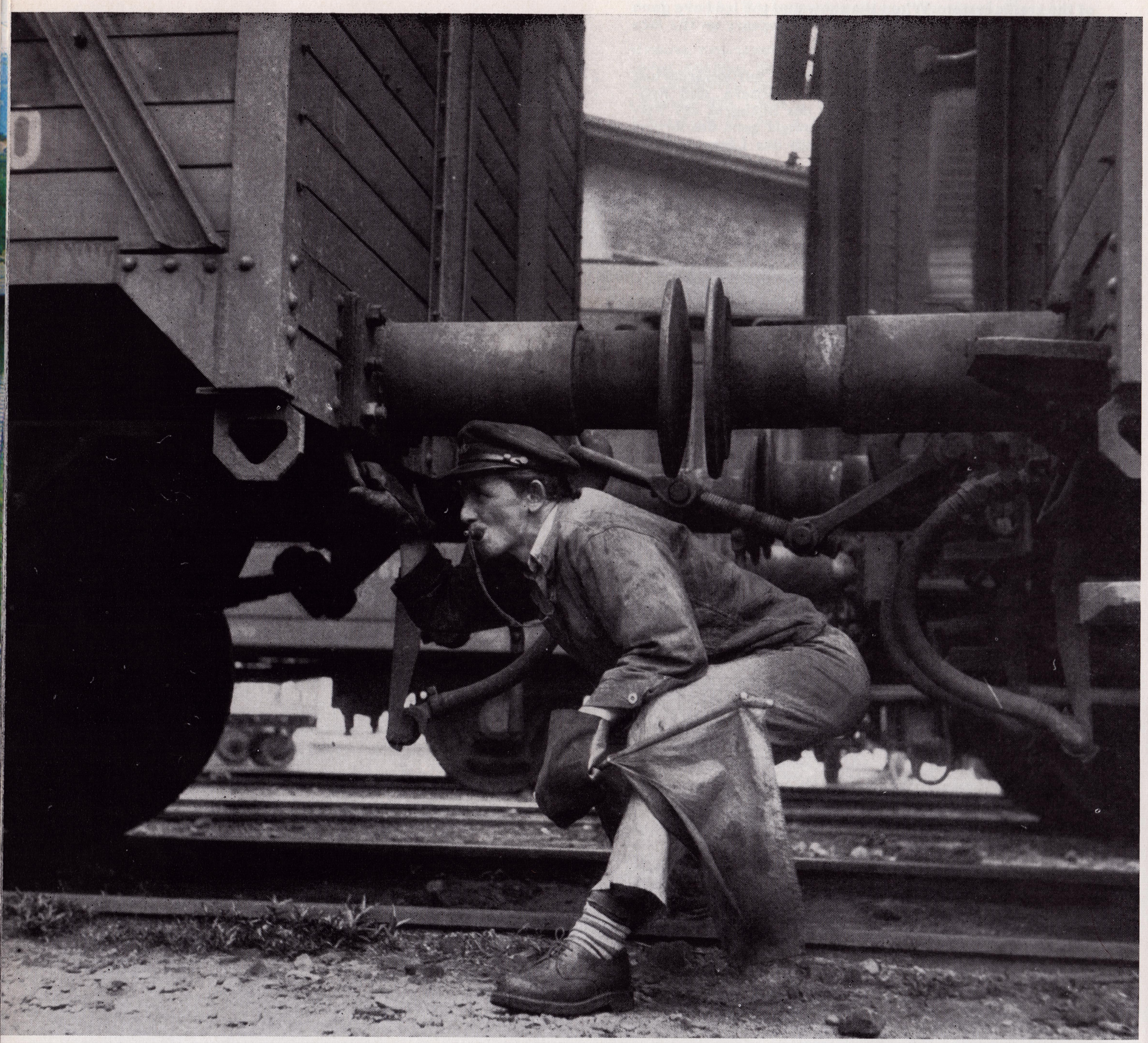

Život na kolejích se neustále mění. Nové situace, neustálý pohyb — to je kouzlo, které láká a pro které se železničáři rádi podřizují služební disciplíně

Жизнь на путях постоянно меняется. Новые станции, все время в движении. Привлекательная и интересная работа, ради которой железнодорожники с удовольствием подчиняются служебной дисциплине

Life on the rails keeps changing all the time. New situations, continuous motion, that is the attractive magic which makes the railway men like their duty

Das Leben auf den Gleisen ändert sich ständig. Neue Situationen, ständige Bewegung — das ist der Zauber, der lockt und wegen dem sich die Eisenbahner gern der Dienstdisziplin unterordnen

Prohlídka soupravy nekončí vždy souhlasem k odjezdu. Někdy je nutné náklad upevnit nebo i přeložit. U osobní přepravy však pro jistotu vadný vůz vyřadíme do opravy

Осмотр состава не всегда заканчивается разрешением к отправлению. Иногда необходимо груз укрепить или перегрузить. Однако от пассажирского состава дефектный вагон лучше отцепим и пошлем в ремонт

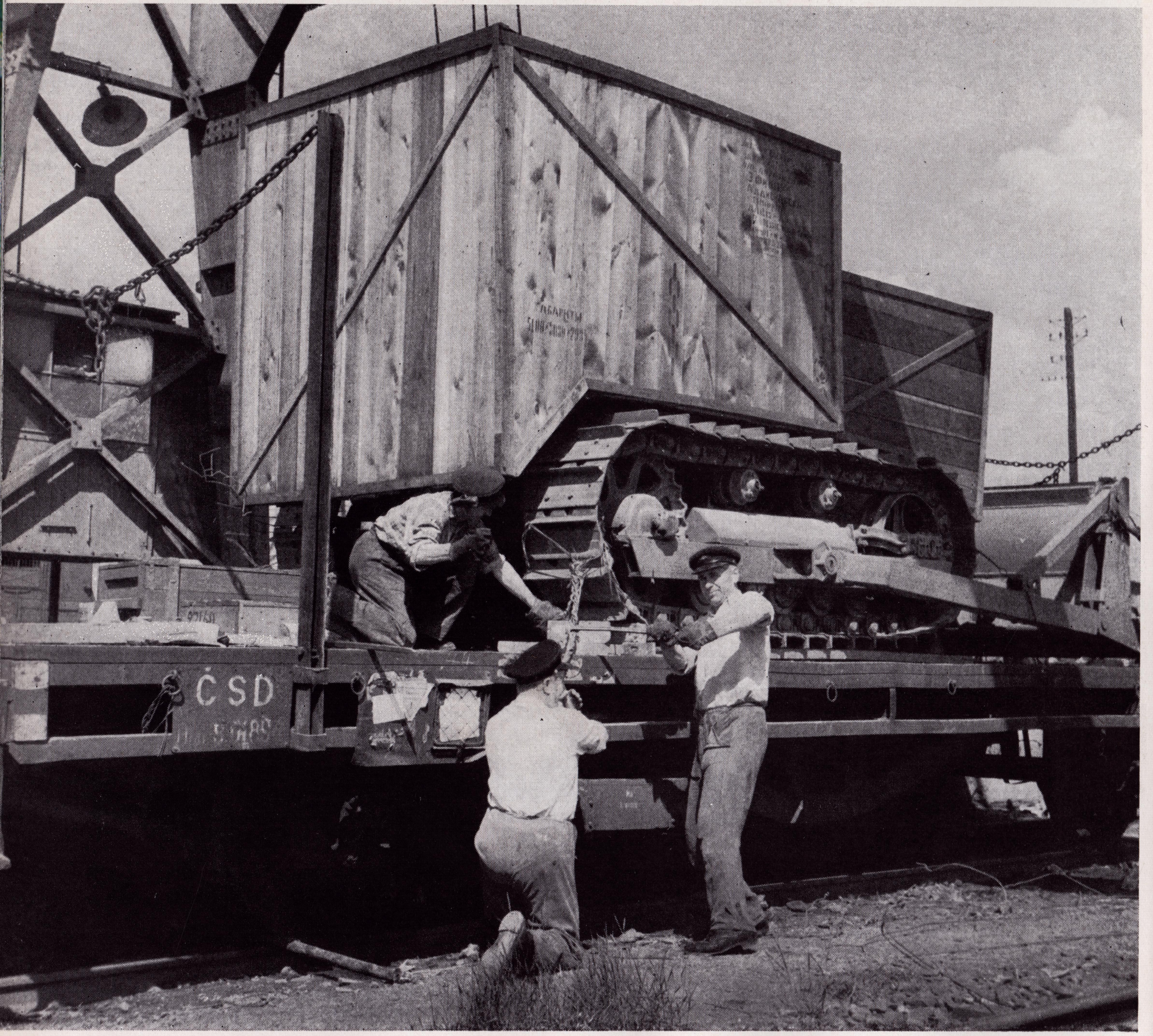

Examinations of trains do not always end with the permission to leave. From time to time there is a need of fastening or even reloading the cargo. Defected passenger wagon is set aside to be repaired.

Die Durchsicht des Zugverbandes endet nicht immer mit der Zustimmung zur Abfahrt. Manchmal muss die Ladung befestigt oder auch umgeladen werden. Im Personenverkehr wird ein fehlerhafter Reisezugwagen sicherheitshalber abgehängt und in das Ausbesserungswerk zur Reparatur abgesandt

Uchopit zarážku, běžet vstříc jedoucímu vozu a položit ji na kolej. Stokrát i vícekrát přibrzdit rozjetá kola, než nastane chvíle přestávky

Схватить башмак, бежать навстречу движущемуся вагону и положить его на рельсы. Сто и более раз притормозить, прежде чем наступит минута передышки

Pick up the stop block, hurry to meet the riding wagon and lay the stop block on the rail. It takes more than a hundred of brakings till the break comes

Den Hemmschuh ergreifen, dem fahrenden Wagen entgegenlaufen und ihn auf die Schiene legen. Hundertmal und mehr sind die rollenden Räder abzubremsen bevor eine Ruhepause eintritt

Prozářený červencový den v západních Čechách a tatranské Štrbské Pleso s čerstvou sněhobílou pokrývkou

Солнечный июльский день в западной Чехии и Штрбске Плесо в Татрах со свежим снежным покровом

Blue summer day in July in West Bohemia and Štrbské Pleso in the High Tatras covered with fresh snow powder

Ein strahlender Julitag in Westböhmen und der Štrba See in der Hohen Tatra mit einer frischen Schneedecke

International freight train on its way from the North of Europe to Balkan. A small motor train on its daily trip through the Bohemian-Moravian Uplands

Ein internationaler Güterzug in der Elbgegend auf dem Weg von Nordeuropa nach dem Balkan und ein Triebwagen auf seiner Fahrt durch das Böhmisch-Mährische Hochland

Mezinárodní nákladní vlak v Polabí na cestě ze severu Evropy na Balkán a motorák na denní cestě Českomoravskou vysočinou

Международный грузовой поезд в долине Лабы на пути с севера Европы в балканские страны и моторвагонный поезд на своем ежедневном пути на Чешско-моравской верховине

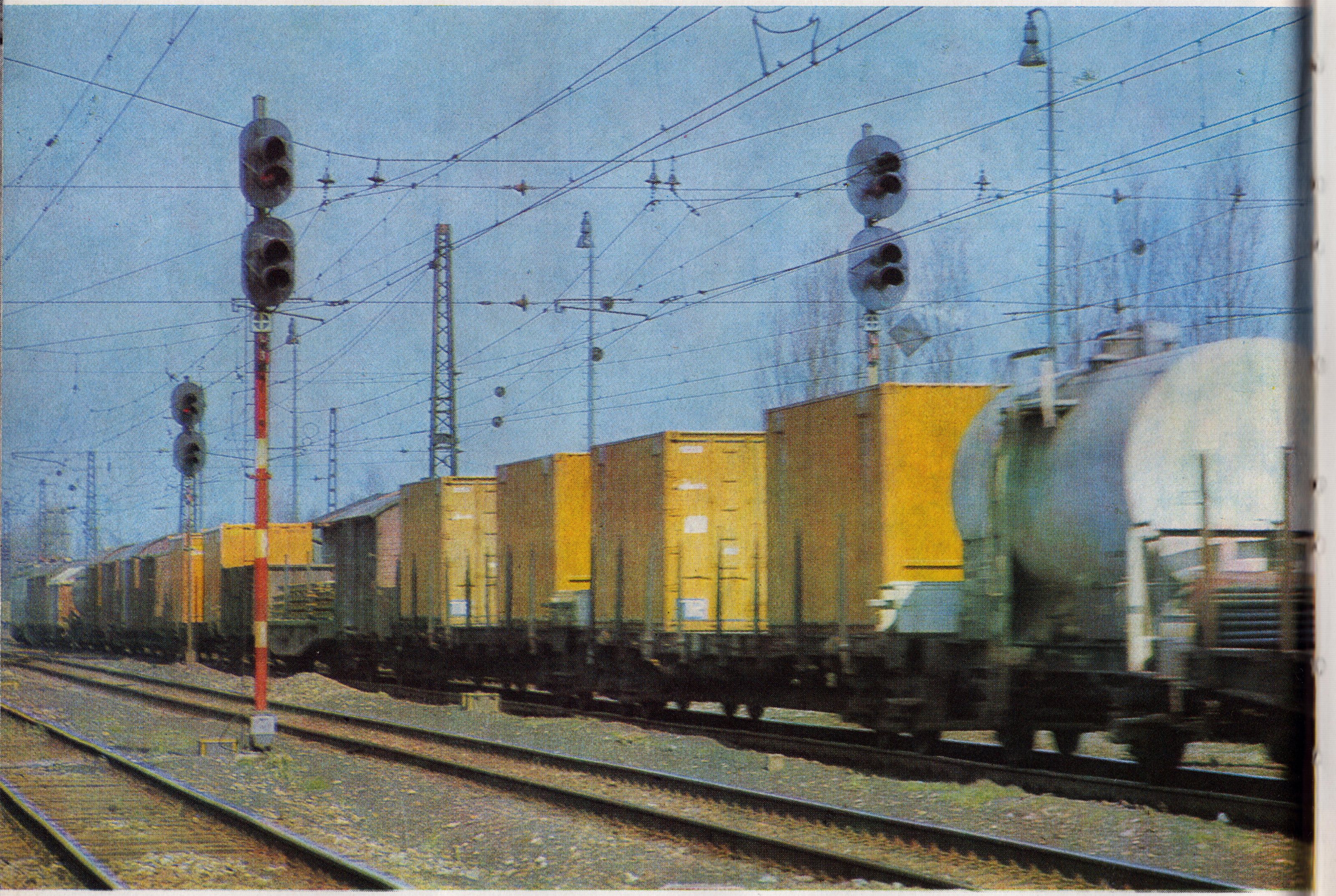

V údolí Váhu a na pražském karlínském viaduktu

В долине Вага и на пражском Карлинском виадукте

In the valley of the Váh river and on the Karlín viaduct in Prague

Im Waagtal und auf dem Karliner Viadukt in Prag

Československé lokomotivy pro Sovětský svaz a sovětské lokomotivy pro Československo

Чехословацкие локомотивы для Советского Союза и советские локомотивы для Чехословакии

The czechoslovak locomotives being exported to the U. S. S. R. and the soviet locomotives for Czechoslovakia

Tschechoslowakische Lokomotiven für die Sowjetunion und sowjetische Lokomotiven für die Tschechoslowakei

Po příchodu vlakvedoucího již mnoho času do odjezdu nezbývá. Jakmile převezme soupravu a nastoupí cestující, může se vlak vydat na cestu. Krajinou letní dovolené . . .

После прихода начальника поезда много времени до отправления уже не остается. Как только он примет состав и закончится посадка пассажиров, поезд может отправиться в путь. Он идет местами летних отпусков . . .

When the chief guard comes there is not much time left. As soon as he takes the train over and the passengers are boarded the train may set on its journey. Through the country of summer holidays . . .

Nach der Ankunft des Zugführers bleibt bis zur Abfahrt nicht mehr viel Zeit übrig. Sobald er den Zug übernimmt und die Reisenden eingestiegen sind, kann der Zug seine Fahrt antreten. Durch die Landschaft des Sommerurlaubes . . .

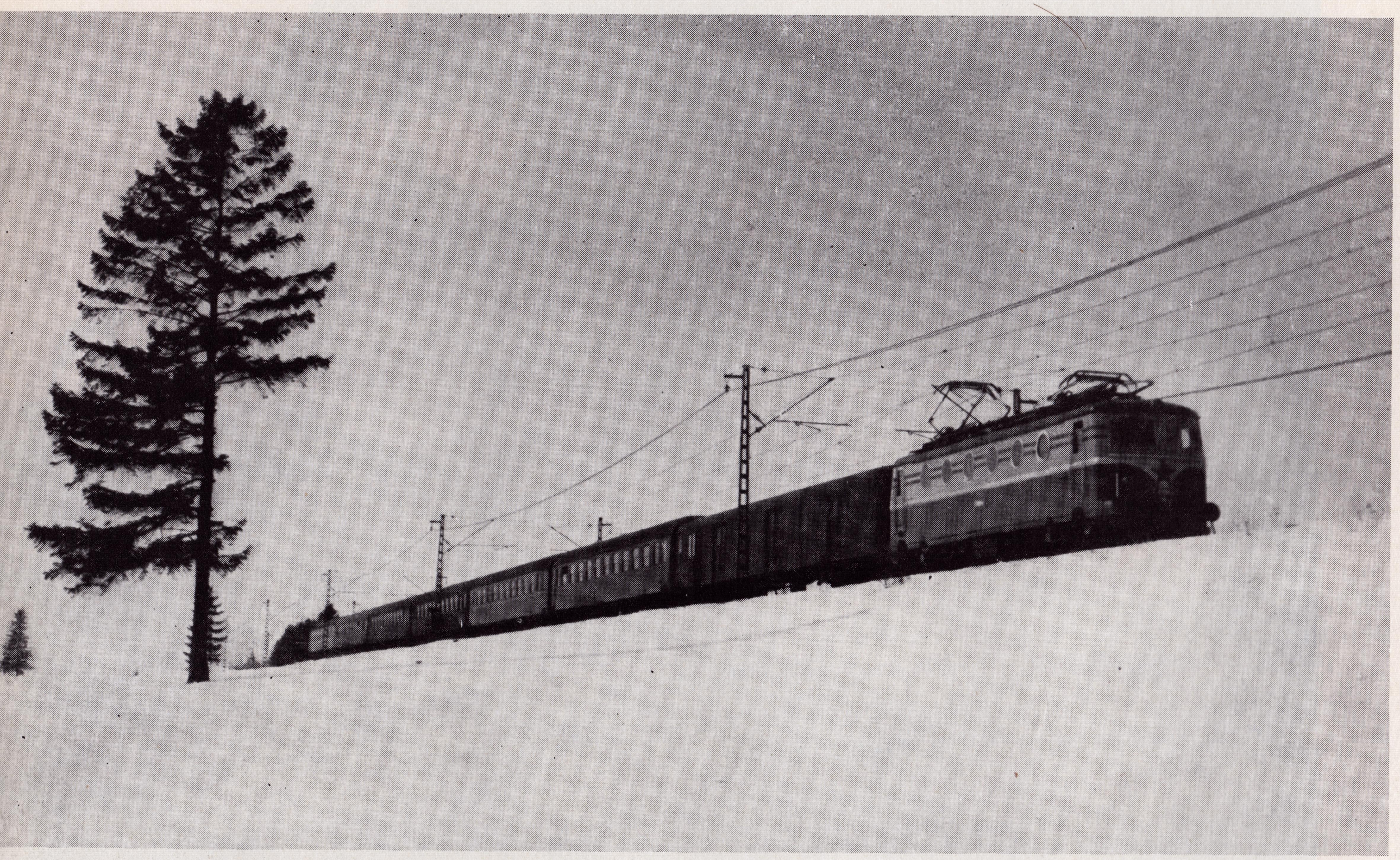

... i krajinou zimní nálady

... и зимним ландшафтом

... and through the country of winter moods

als auch durch winterliche Landschaft

Tisíce kilometrů tratí spojují města a vesnice a tvoří ocelovou pavučinu železniční sítě

Тысячи километров путей соединяют города с деревнями и образуют стальную паутину железнодорожной сети

Thousands of kilometers of railway line connecting towns and villages form the steel web of the railway system

Tausende von Streckenkilometern verbinden Städte und Dörfer und bilden ein stählernes Gespinst des Eisenbahnnetzes

Minulost a současnost. Před pětadvaceti léty to byly jen lidské ruce

Прошлое и настоящее. Двадцать пять лет тому назад это были только человеческие руки. А сегодня без затруднения и с простой механизацией малое число рабочих сумеет сделать больше

The past and the present. There were only working hands 25 years ago. Nowadays a small number of workers with simple equipment does much more work

Die Vergangenheit und Gegenwart. Vor fünfunzwanzig Jahren waren es nur die Menschenhände

Sovětský pokladač si sám před sebe položí železnou cestu. Potom už stačí jen zahrnout štěrk a podbít pražce . . .

Советский путеукладчик сам для себя построит железную дорогу. Потом достаточно только засыпать щебень и подбить шпалы . . .

The soviet finisher is laying the track. Then spread the gravel and pack up the sleepers . . .

Der sowjetische Gleisverleger legt sich selbst den eisernen Weg. Nachher genügt es, den Schotter zurechtlegen und die Schwellen zu stopfen

Krása středoslovenské přírody a krása technické dokona - losti parního stroje

Красота природы средней Словакии и красота техни- ческого совершенства паровоза

The nature beauty of the middle Slovakia with the iron beauty of technically perfect steam locomotive

Die Schönheit der mittelslowakischen Natur und die Schönheit der technischen Vollendung der Dampfmaschine

Přejíždí vlak, země se chvěje a most hlomozí, dokud nepřejede poslední vůz. Pod strání kvete hloh, i lokomotivy jsou letní

Проезжает поезд, земля дрожит и мост грохочет, пока не проедет последний вагон. На косогоре цветет боярышник, и локомотивы кажутся летними

The train is passing, the earth is swaying and the bridge is roaring — until the last wagon has gone. The locomotive rides through the blooming hawthorn along the hillside in summer

Eine Stahlbrücke wird vom Zug befahren, die Erde zittert und die Brücke poltert, bis der letzte Wagen sie verlässt. Unter der Böschung blüht der Weissdorn und auch die Lokomotiven haben ein sommerliches Aussehen

V řadách kolejí si každý vůz najde tu svou. Když se spojí jeden s druhým, odtáhne je lokomotiva a z vozů už není souprava, ale nákladní vlak. A z věže, odkud je rozhled na celé nádraží, začnou na prázdnou kolej spouštět další vozy

Среди всех путей каждый вагон найдет всегда свой. Когда все они сцепятся, потянет их локомотив, и из вагонов станет уже не просто состав, а грузовой поезд. А с башни, откуда открывается вид на весь вокзал, дают распоряжение спускать на освободившийся путь другие вагоны

Each wagon has its place in the web of rails. When they are connected one to another and form a freight train the locomotive draws them away. Then from the tower, where is a good view over the station, other wagons are launched on empty rails

Im Gleisbündel findet jeder Güterwagen sein Gleis. Nachdem sie miteinander gekoppelt sind, werden sie von der Lokomotive weggezogen und die Güterwagen bilden nicht mehr eine Gruppe, sondern einen Güterzug. Und vom Stellwerkturm mit dem Rundblick auf den ganzen Rangierbahnhof lässt man weitere Güterwagen auf das leere Gleis abrollen

Every new model of locomotive rides the first kilometers on the testing track circuit. Later on the line only in accordance with the timetable

Jede neue Lokomotivtype legt ihre ersten Kilometer auf dem Eisenbahnversuchsring zurück. Auf der Strecke jedoch nur nach dem Fahrplan

Každý nový typ lokomotivy projezdí své první kilometry na železničním zkušebním okruhu. Na trati už jen podle jízdního řádu

Каждый новый тип локомотива обкатывается на железнодорожном экспериментальном кольце. А по путям ездит уже только по расписанию

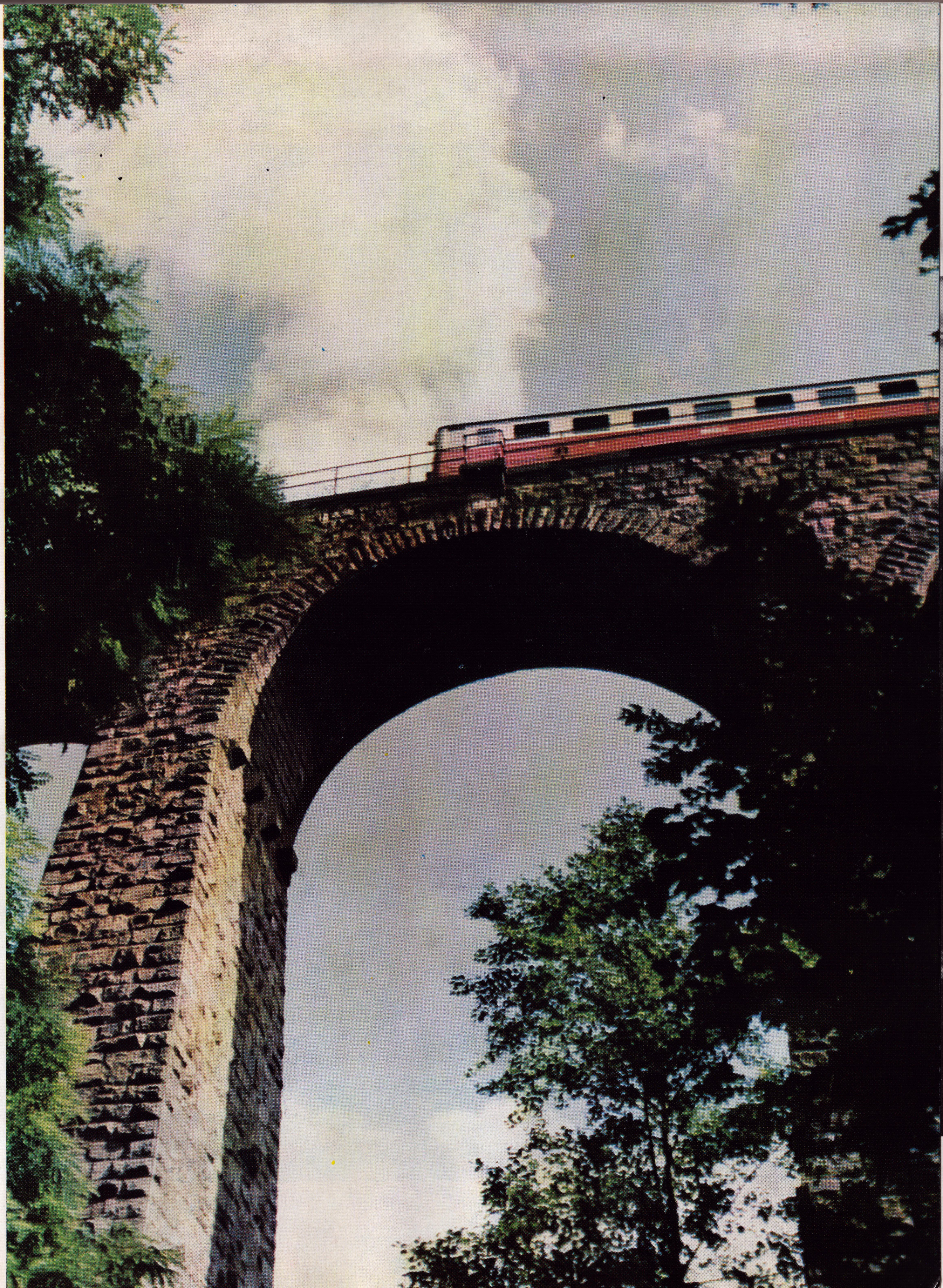

Denně se kontroluje stav koleje na trati i ve stanicích. V dopoledních hodinách tak projdou pochůzkáři všechny tratě ČSD

Ежедневно проверяется состояние путей на перегонах и на станциях. Утром обходчики проверят все пути ЧСД

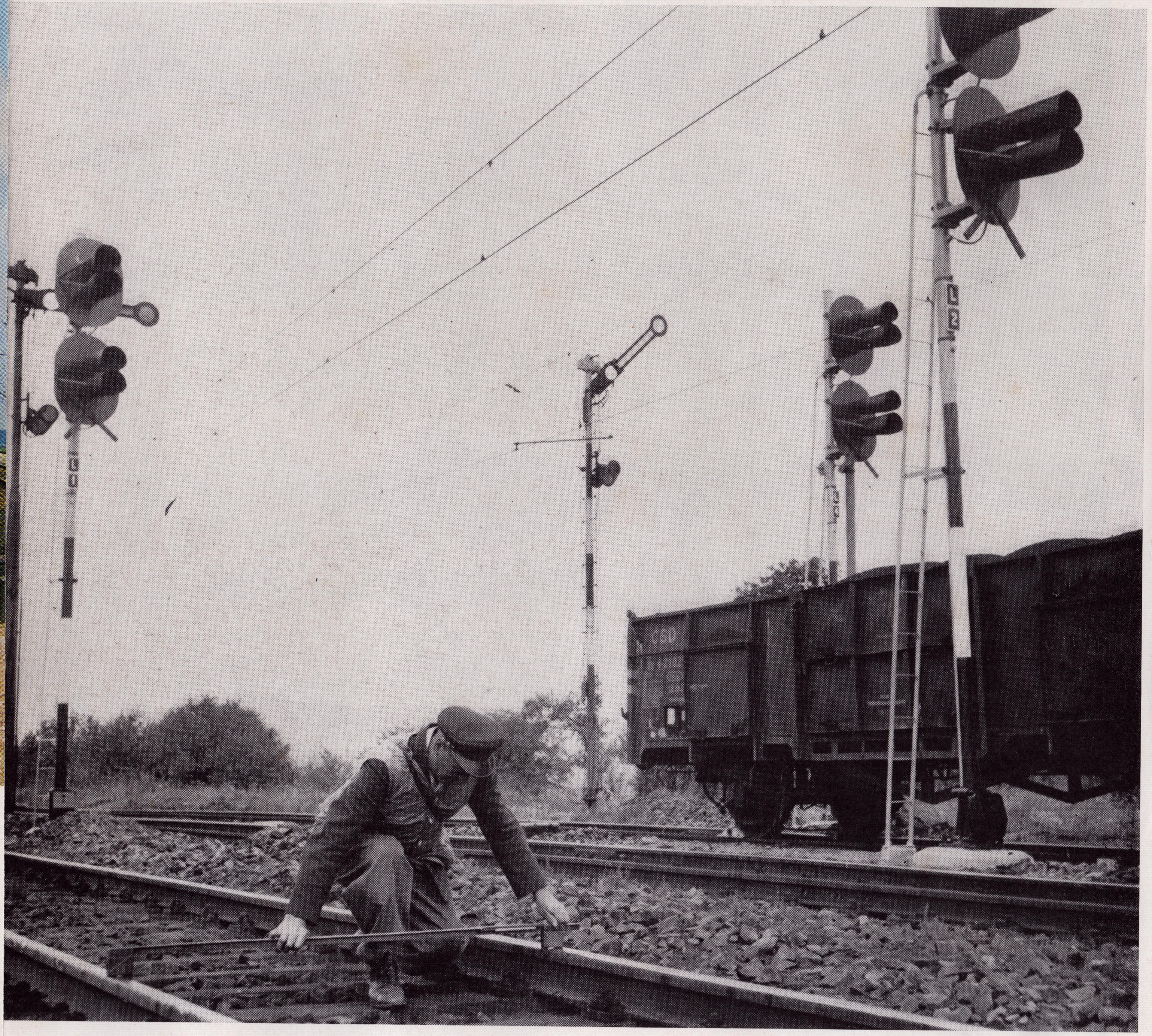

The state of rails is precisely checked on the line as well as in the railway stations. In the morning the linemen check each meter of the railway line in the country

Täglich wird der Gleisstand auf der Strecke und in den Bahnhöfen kontrolliert. In den Vormittagsstunden machen die Streckenwärter ihre Runde auf allen Bahnstrecken der ČSD

Aby mohly vlaky jezdit, musí se trať udržovat. Mezi první železniční povolání patří dělník údržby trati. Technický pokrok přinesl zlepšení. Jeden muž s ruční podbíječkou nahradí celou četu s podbijáky

Для движения поездов нужно пути содержать в порядке. К числу главных железнодорожных профессий относится путевой ремонтник. Технический прогресс ощущается и здесь. Один рабочий со шпалоподбойкой заменит целую бригаду с подбойками

The track must be kept in the best state to provide a safe ride of the trains. Among the first jobs on the railway belonged the track maintenance worker. Technical progress has brought the improvement. One man with a packing machine can substitute the whole group of workers equipped with packing rods

Die Strecke muss instandgehalten werden, damit der Zugverkehr abgewickelt werden kann. Unter die ersten Eisenbahnberufe gehört der Arbeiter der Streckeninstandhaltung. Der technische Fortschritt trug zu der Leistungssteigerung bei. Ein Mann mit pneumatischer Stopfhacke ersetzt eine ganze Arbeitergruppe mit Schlagkrampen

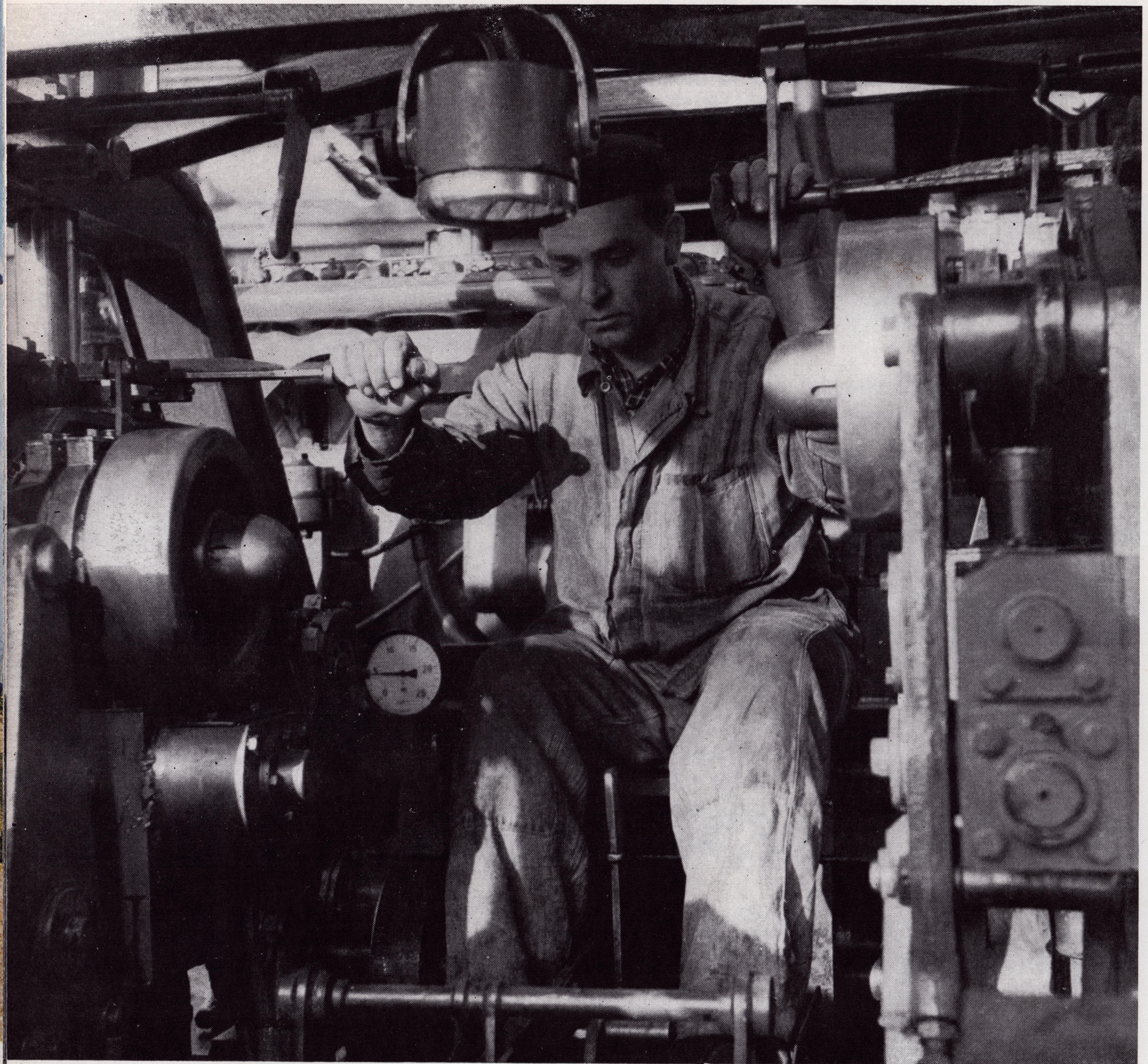

Nová technika si vynutila nová povolání. Strojník se svou podbíječkou zastane práci padesáti mužů. — Při svařování kolejnic v nekonečně dlouhý pás je nejdůležitější správný okamžik odpichu

Новая техника породила и новые профессии. Машинист шпалоподбойки выполнит работу пятидесяти человек. При сварке бесстыкового пути самое важное выбрать правильный момент выпуска

New technique enforced new jobs. Packing machine operator substitutes fifty workers. Proper and correct tapping is the most important operation in welding the rails into an endless silver line

Die neue Technik schuf neue Berufe. Ein Maschinist mit seiner Stopfmaschine verrichtet die Arbeit von fünfzig Männern. Beim Schweissen der Schienen in ein schier endloses Band ist der Augenblick des richtigen Abstichs am wichtigsten

Betonový most svíral nádraží. Železniční vojsko si ale poradilo. Na vestavěnou konstrukci se most zavěsil a stahoval na předmostí, kde se po částech odstranil. Noviny psaly o husarském kousku a železničáři i cestující byli spokojeni. Vše se udělalo za pár dní bez omezení dopravy

Бетонный мост мешал вокзалу. Военные железнодорожники сумели однако решить проблему. Мост подвесили на вспомогательную конструкцию и подтягивали на предмостье, где мост по частям был разобран. Газеты восхищались, а железнодорожники и пассажиры были довольны. Все было готово за несколько дней без прекращения работы транспорта

A concrete bridge gripped the railway station. The army solved the problem by hanging the bridge on a built-in structure and shifting it aside to the bridge head, where the bridge was disassembeld. The papers called this operation "daredeviltry", but both the railway men and the passengers were satisfied. Everything was done in few days without any traffic intermission

Die Betonbrücke schloss den Bahnhof ein. Die Eisenbahnpioniere wussten sich zu helfen. Man hängte die Brücke auf eine eingebaute Konstruktion und zog die Brücke auf den Brückenkopf, wo sie zerlegt und abgetragen wurde. Die Zeitungen schrieben über einen Husarenstreich und die Eisenbahner als auch die Reisenden waren sehr zufrieden. Alles erfolgte binnen weniger Tage ohne Beeinträchtigung des Zugverkehrs

Železničáři nezapomínají. Při slavnostních historických výročích znovu ožívají parní lokomotivy

Железнодорожники не забывают. В торжествах исторических юбилеев снова оживают паровозы

The railway men do not forget. On special occasions as historical anniversaries etc. the steam locomotives revive again

Die Eisenbahner vergessen nicht. Bei festlichen historischen Jahrestagen leben die Dampflokomotiven wieder auf

Jízdní řád nepočítá s přestávkami pro opravu kolejí. Kolej musí být v určenou minutu sjízdná, neboť vlaky čekají

Расписание движения поездов не предусматривает перерывы для ремонта путей. Пути должны быть в нужный момент свободны, так как поезда ждут

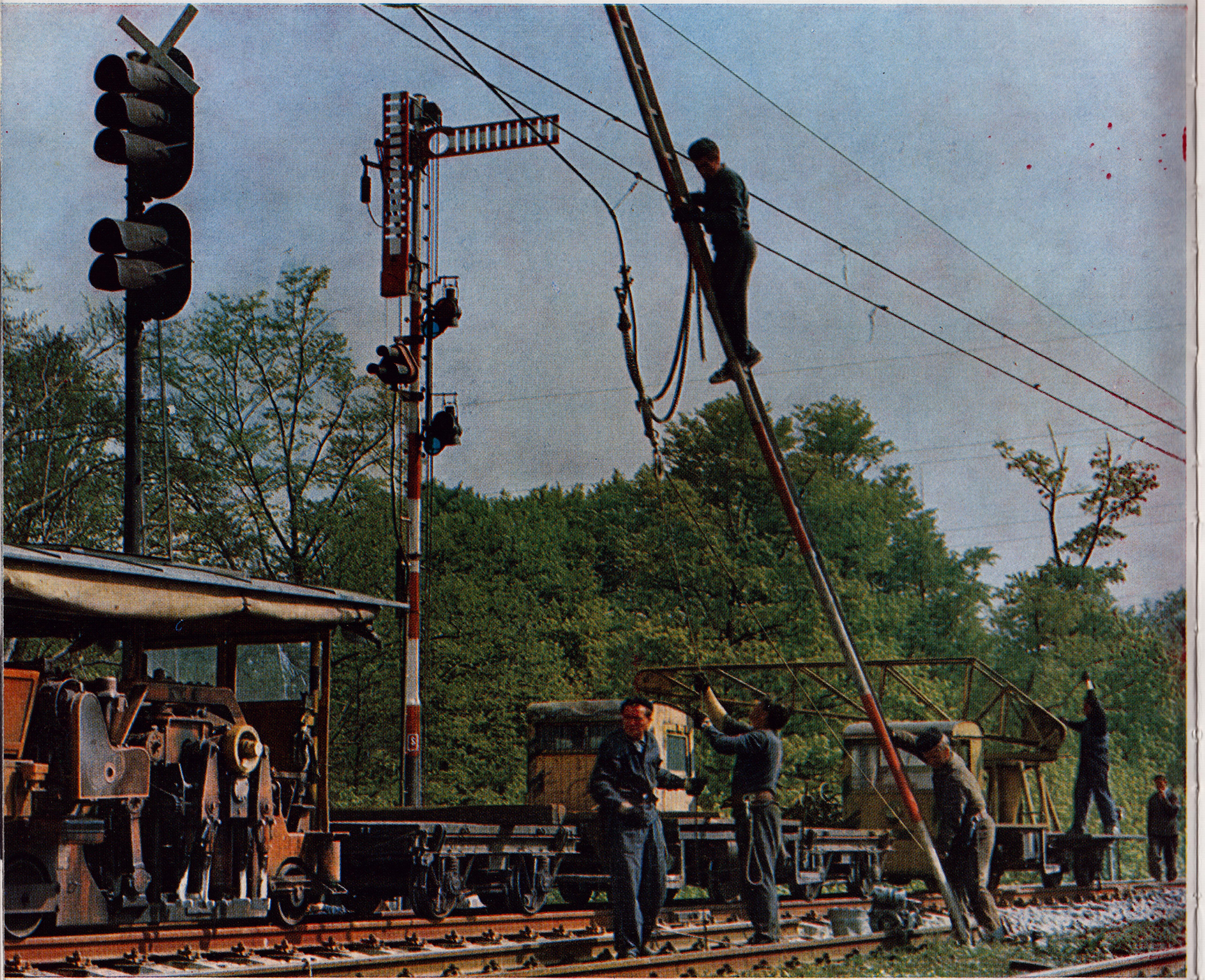

The timetable does not include the intermissions for the repair of rails. The line must be passable in definite minute otherwise the trains are waiting

Der Fahrplan rechnet nicht mit Pausen für die Gleisausbesserungen. Zum festgelegten Zeitpunkt müssen die Gleise frei sein, denn die Züge warten

Stisknutím tlačítka se přestavují výhybky a návěstidla. Zařízení kontroluje výpravčího, nesprávný příkaz nesplní. Neviditelní pomocníci skrytí v kabelech pracují spolehlivě

Нажатием кнопки переводятся стрелки и переключаются сигналы. Устройство контролирует дежурного, неправильный приказ оно не выполнит. Невидимые помощники, скрытые в кабелях, работают надежно

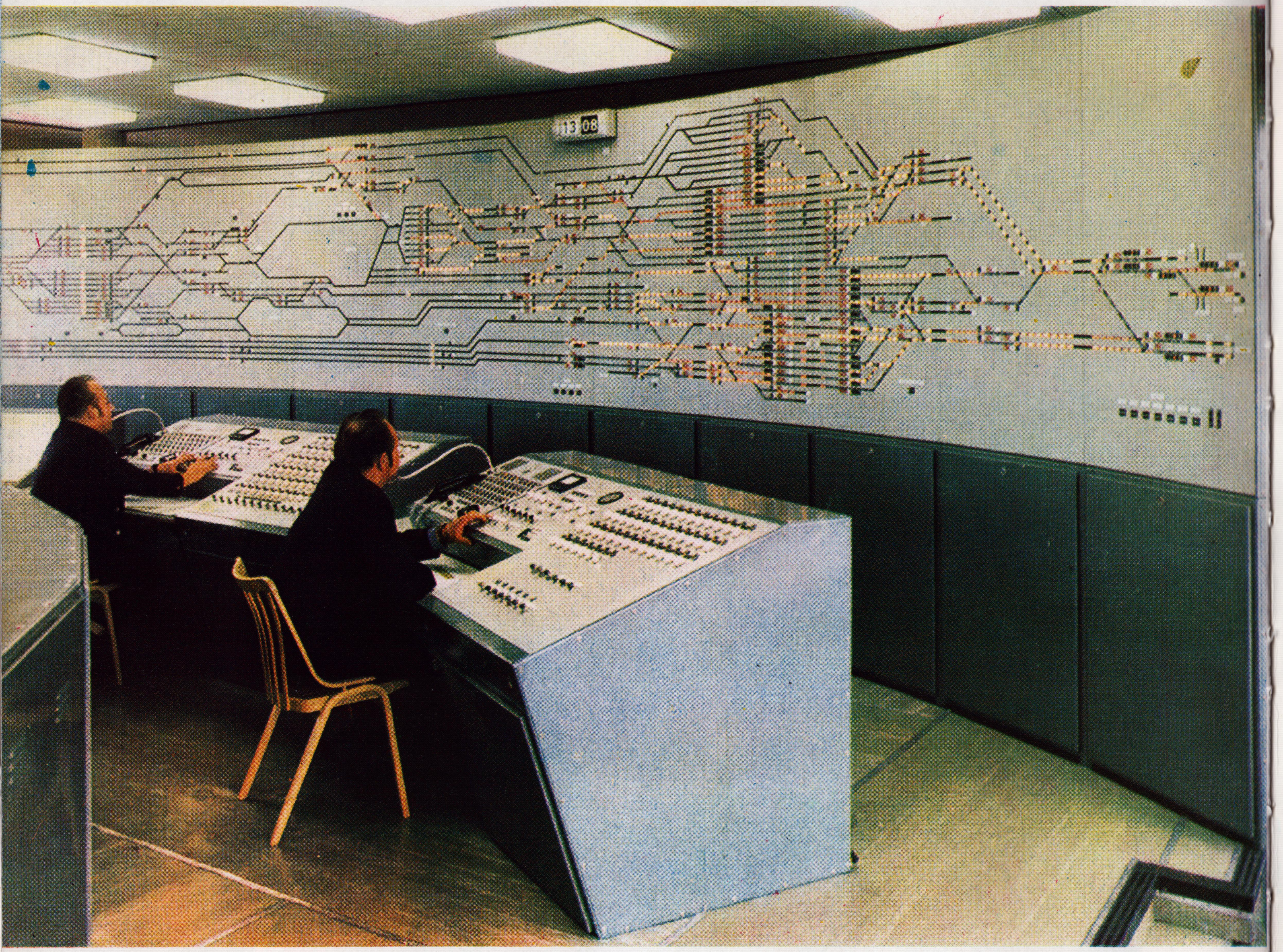

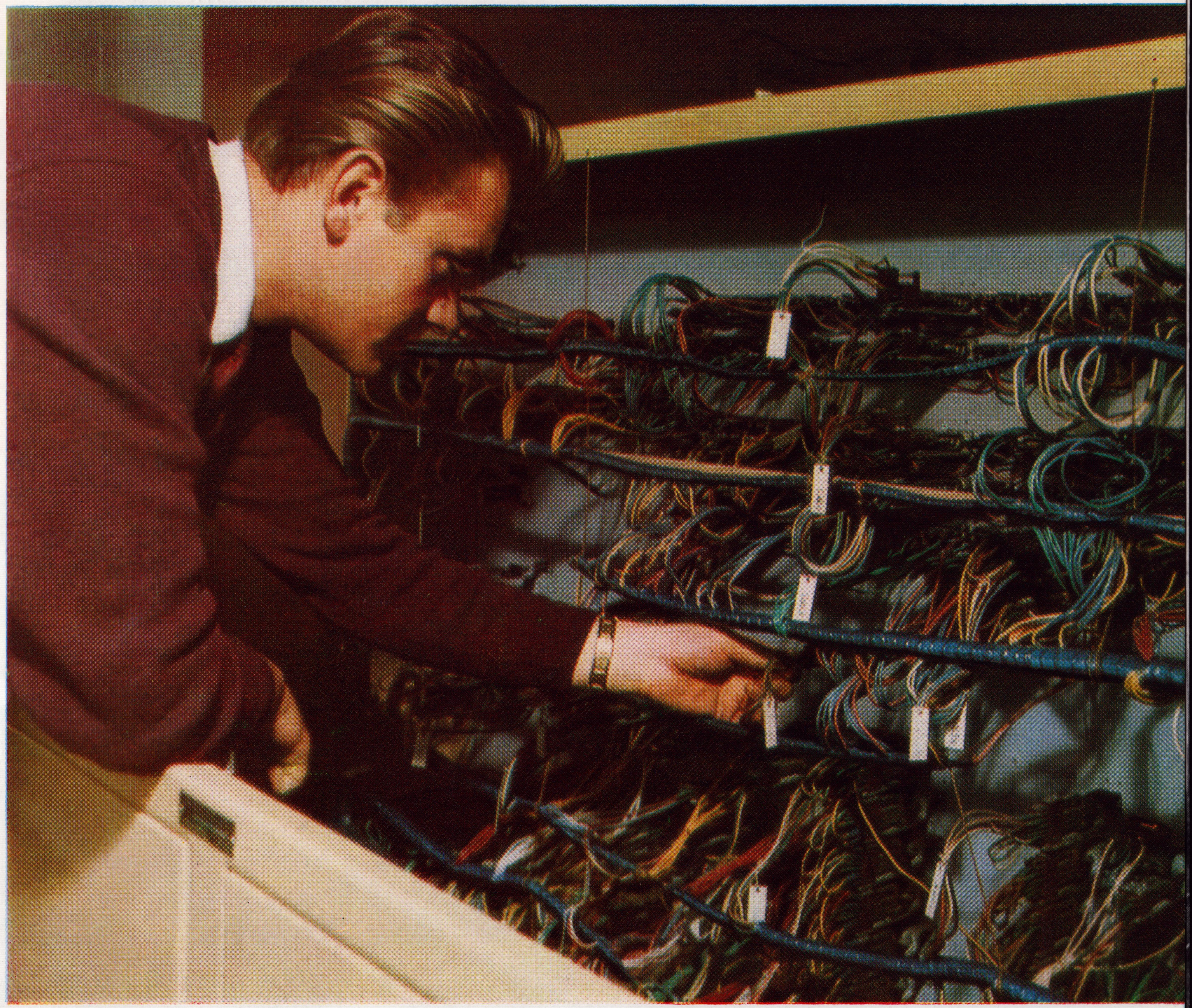

Pressing the button we can change semaphores and turnouts. This device checks up the train dispatcher; a wrong order would not be fulfilled. The invisible helpers hidden inside the cables work perfectly

Durch einen Tastendruck werden die Weichen und Signale umgestellt. Die Anlage kontrolliert den Fahrdienstleiter und einen Fehlbefehl führt sie nicht aus. Die in den Kabeln versteckten unsichtbaren Helfer arbeiten verlässlich

Under the high voltage transmission line

Unter Hochspannung . . .

Pod vysokým napětím . ..

Под высоким напряжением . . .

„Nejsilnější muži“ v akci. Zdvihají vozy, lokomotivy, výhybky a pomáhají i při osazování mostních konstrukcí

«Силачи» в работе. Они поднимают вагоны, локомотивы, стрелки, помогают строить мосты

The "strongest men" in action. They lift locomotives, wagons, turnouts etc. and help by the fitting of bridge structures

Die „Stärksten Männer“ bei der Arbeit. Sie heben Wagen, Lokomotiven, Weichen und helfen auch bei der Brückenaufsetzung

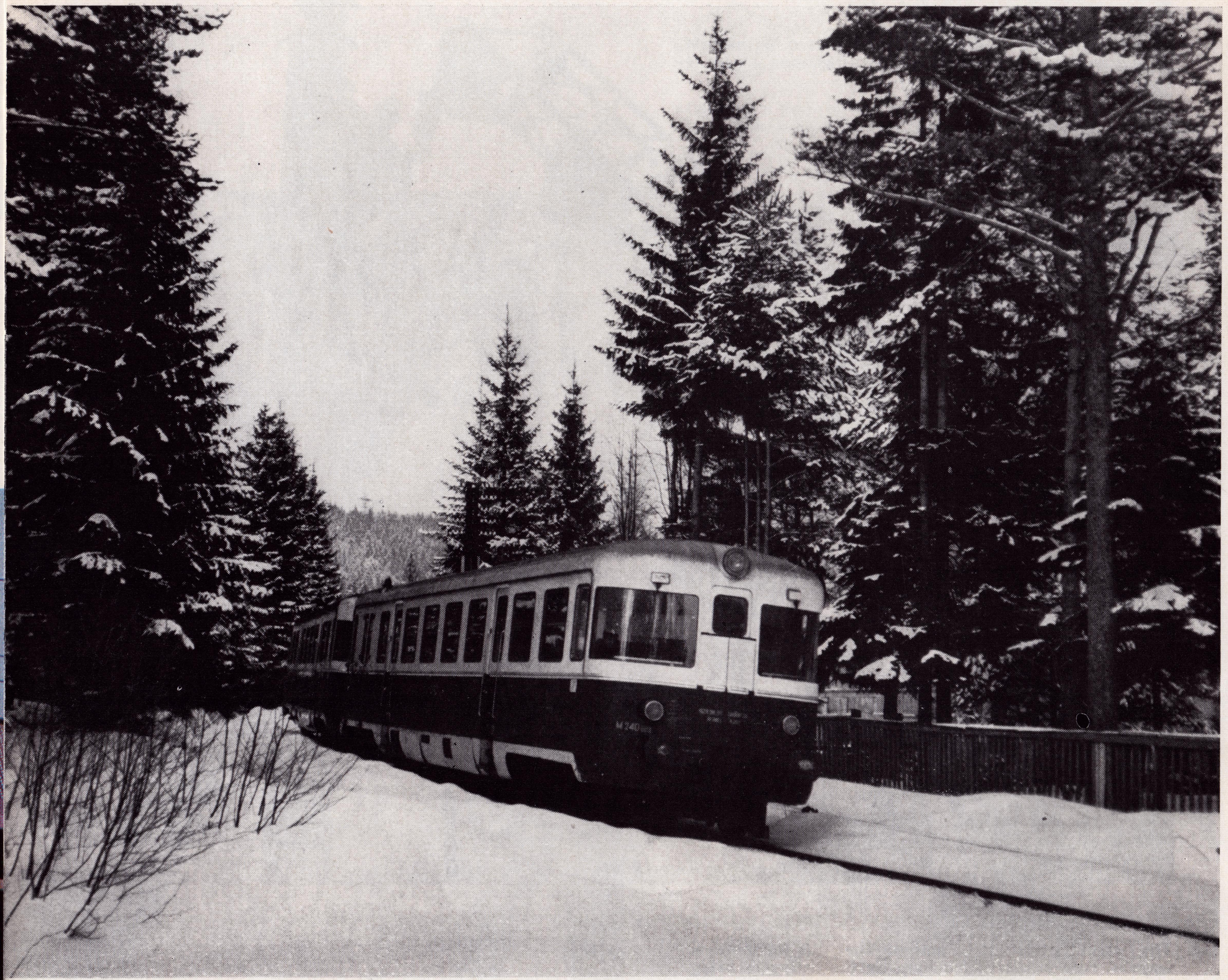

Výměna stráží

Смена караула

Change of the guards

EineWachablösung

Nové motorové lokomotivy a vozy převzaly spolu s elektrickou trakcí většinu výkonů v železniční osobní i nákladní dopravě ČSD. Na tomto úspěchu se podílejí zejména lokomotivní čety — strojvedoucí a mechanici

Новые тепловозы и вагоны вместе с электрической тягой выполняют большую часть работы в пассажирском и грузовом транспорте ЧСД. Успех этой работы в большой мере зависит от локомотивных бригад — машинистов и механиков

New diesel locomotives, the electric traction as well as new wagons have taken most of the work in railway traffic. The greatest part in this success take especially the locomotive crews — the engineers and the mechanics

Die neuen Diesellokomotiven und Triebwagen übernahmen mit der elektrischen Zugförderung den grössten Teil des Transportvolumens im Personen - und Güterverkehr der ČSD. An diesem Erfolg hat vor allem die Lokomotivbesatzung — Lokomotivführer und Mechaniker — teil

Trolejové vedení se nezavěšovalo vždy jen z podlah montážních vozů. Byli dokonce „specialisté", kterým tento artistický způsob montáže vyhovoval

Контактный провод не всегда подвешивался с монтажного вагона. Были даже «специалисты», которым такой цирковой способ монтажа нравился

The trolley wires were not always positioned from tower wagons. There were even such ''specialists'' who found this acrobatic performance pleasant and exciting.

Die Fahrleitung wird nicht immer vom Boden der Montagewagen eingehängt. Es gab sogar „Spezialisten", denen dieses Artistenverfahren voll entsprach

Začínalo se v době, kdy ve všech rotundách výtopen byly jen parní lokomotivy. Není to dávno. Před dvaceti léty. Nenápadně a tiše je vystřídaly elektrické a motorové lokomotivy

Началось это в те времена, когда во всех депо были только паровозы. Эти времена недалеки, всего двадцать лет тому назад. Постепенно и незаметно их заменили электровозы и тепловозы

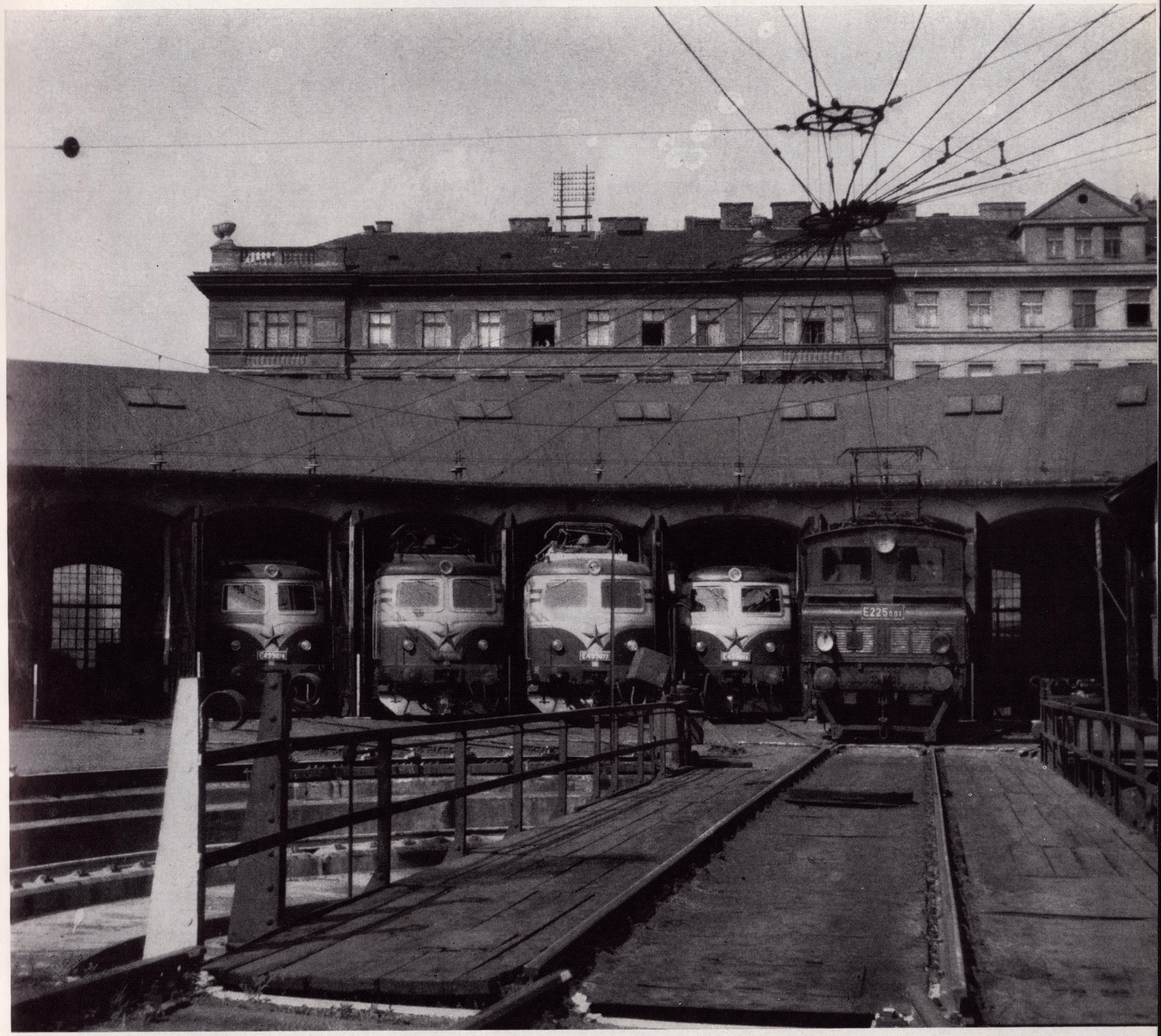

This began in times of old steam locomotives, some 20 years ago. The electric and diesel locomotives have come slowly and quietly

Man begann in einer Zeit, als es in allen Lokomotivschuppen der Bahnbetriebswerke nur Dampflokomotiven gab, was jedoch nicht lange her ist. Vor zwanzig Jahren wurden sie unauffällig und leise durch El- und Diesel-Loks ersetzt

Tuny mouru a prachu vybere sovětský čisticí stroj ze štěrkového lože
Aby byla stále jako nová . . .

Тонны сажи и пыли удалит советская щебнеочиститель-ная машина из балластного слоя
Чтобы он был постоянно как новый . . .

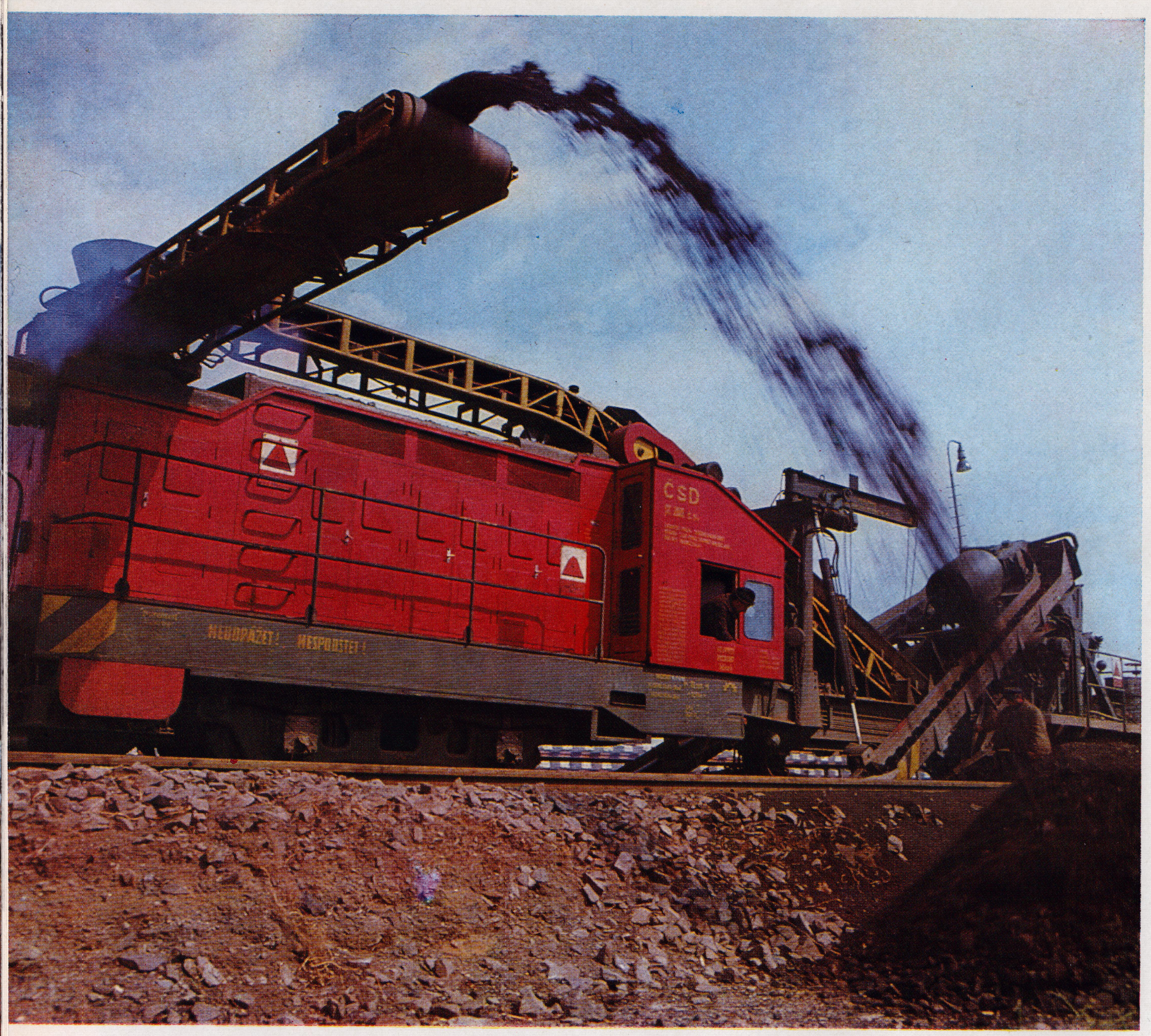

Tons of slack and dust are picked out of the ballast bed by soviet ballast cleaner
To look like new again . . .

Tonnen von Kohlenlösche und Staub hebt die sowjetische Reinigungsmaschine vom Schotterbett aus.
Damit sie ständig wie neu bleibt . . .

Konec posunu a chvíle před odjezdem vlaku

Конец маневра и минуты перед отправлением поезда

End of shunting and the last moment before the train departure.

Das Ende der Rangierarbeiten und ein Augenblick vor der Zugabfahrt

Klid na hlavní trati netrvá nikdy dlouho. Přes dvě stě vlaků za 24 hodiny mění koleje v závodní dráhu

Тишина на магистрали никогда не длится долго. Свыше двухсот поездов за 24 часа превращают пути в гоночный трек

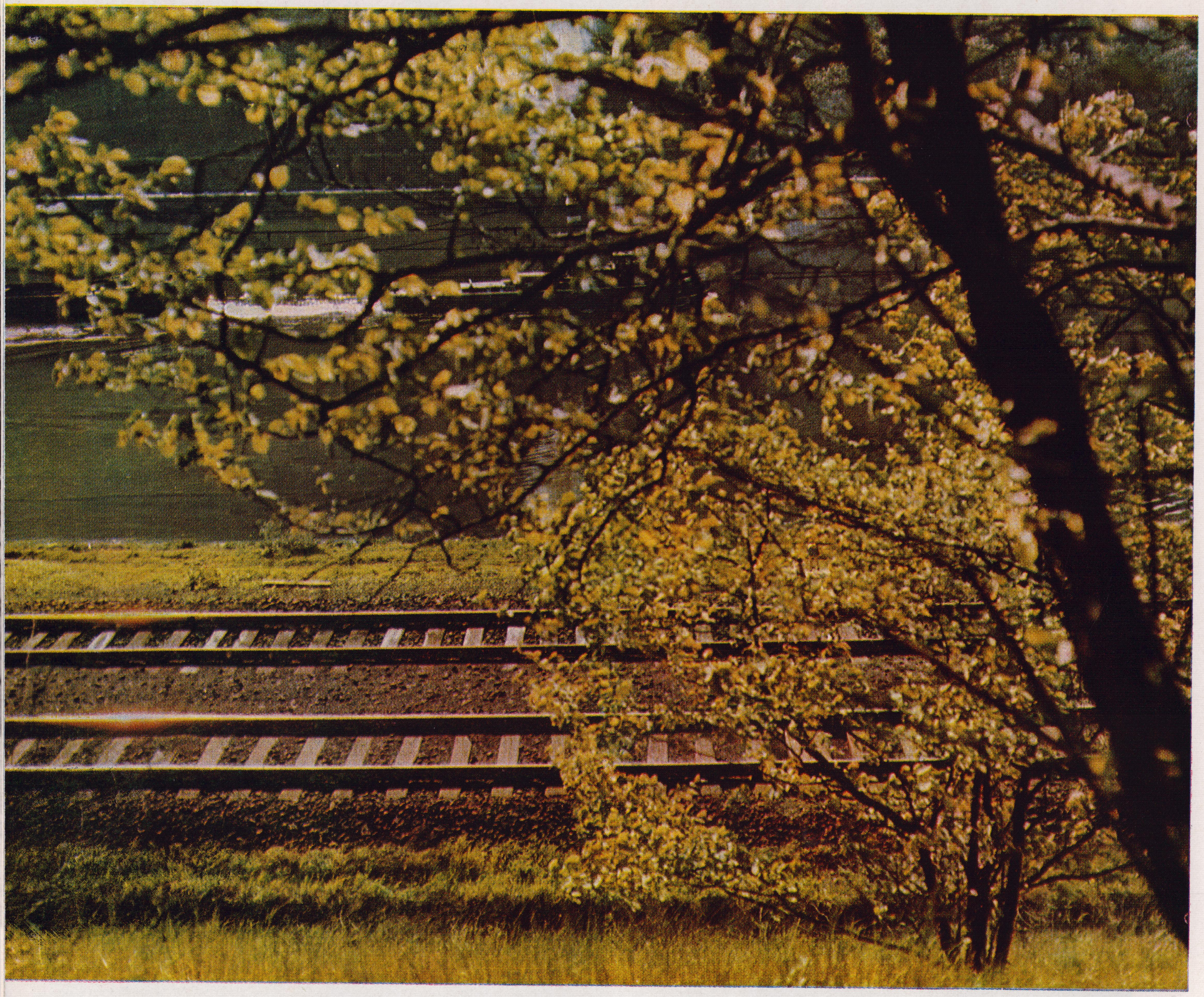

The peace on the main line does not last very long. More than 200 trains a day have changed the rails into a race track

Eine Betriebsruhe auf der Hauptstrecke dauert niemals lange. Über zweihundert Züge binnen 24 Stunden verwandeln die Gleise in eine Rennbahn

Ve dne i v noci. V každé roční době, za každého počasí přepravuje železnice zboží, aby nic nechybělo na našem stole. Svým vlakem jezdíme do práce, svým vlakem se vracíme domů. Železnice slouží všem

Днем и ночью. В любое время года, в любую погоду перевозит железная дорога грузы, чтобы ничто не отсутствовало на нашем столе. На своем поезде мы едем на работу, на своем поезде мы возвращаемся домой. Железная дорога служит всем,

Any day or night, any season of the year, through any weather the railway transports the goods and enables the people to have them on the table. The people use the train when going to work and they use another one to get back home. The railway serves to everybody

Tag und Nacht, zu jeder Jahreszeit, während jeder Witterung befördert die Eisenbahn die nötigen Güter, damit wir nichts auf unserem Tisch entbehren. Mit unserem Zug gelangen wir zu der Arbeitsstätte, mit unserem Zug kehren wir nach Hause zurück, denn die Eisenbahn dient allen

Změnilo se i pracovní prostředí a dnes už mohou strojvedoucí jen vyprávět o hlomozu, prachu, vedru a průvanu na parních lokomotivách

Рабочая среда также изменилась, сегодня машинисты могут уже только вспоминать о шуме, пыли, жаре и сквозняке на паровозах

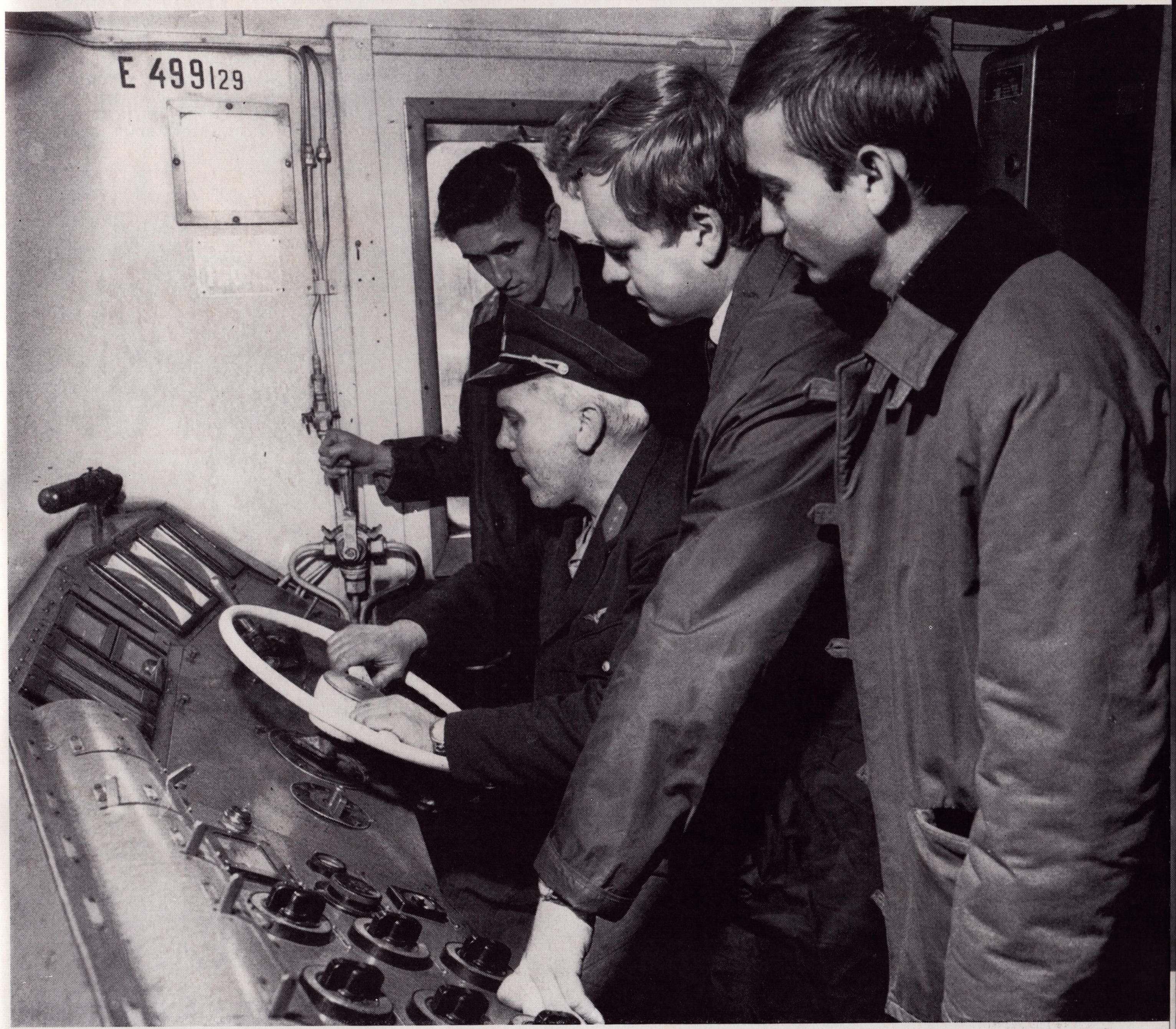

The working conditions have changed too and now the engineers can only remember the noise, coaldust, heat and draught inside the steam locomotives

Auch die Arbeitsumwelt ändert sich und heute können nur die Lok-Führer vom Lärm, Staub, Hitze und Zugluft auf den Dampflokomotiven erzählen

Na všechno pamatují předpisová ustanovení. Co, kdy, jak a čím se má udělat. Pro všechny ale platí jedna zásada: důkladně a bez zmetků. Na trať smí vyjet jen pečlivě ošetřená lokomotiva . . .

Все предусмотрено в инструкциях. Что, когда, как и чем следует что-либо сделать. Для всех однако существует один закон — исправно и без дефектов. В путь может отправиться только тщательно подготовленный локомотив . . .

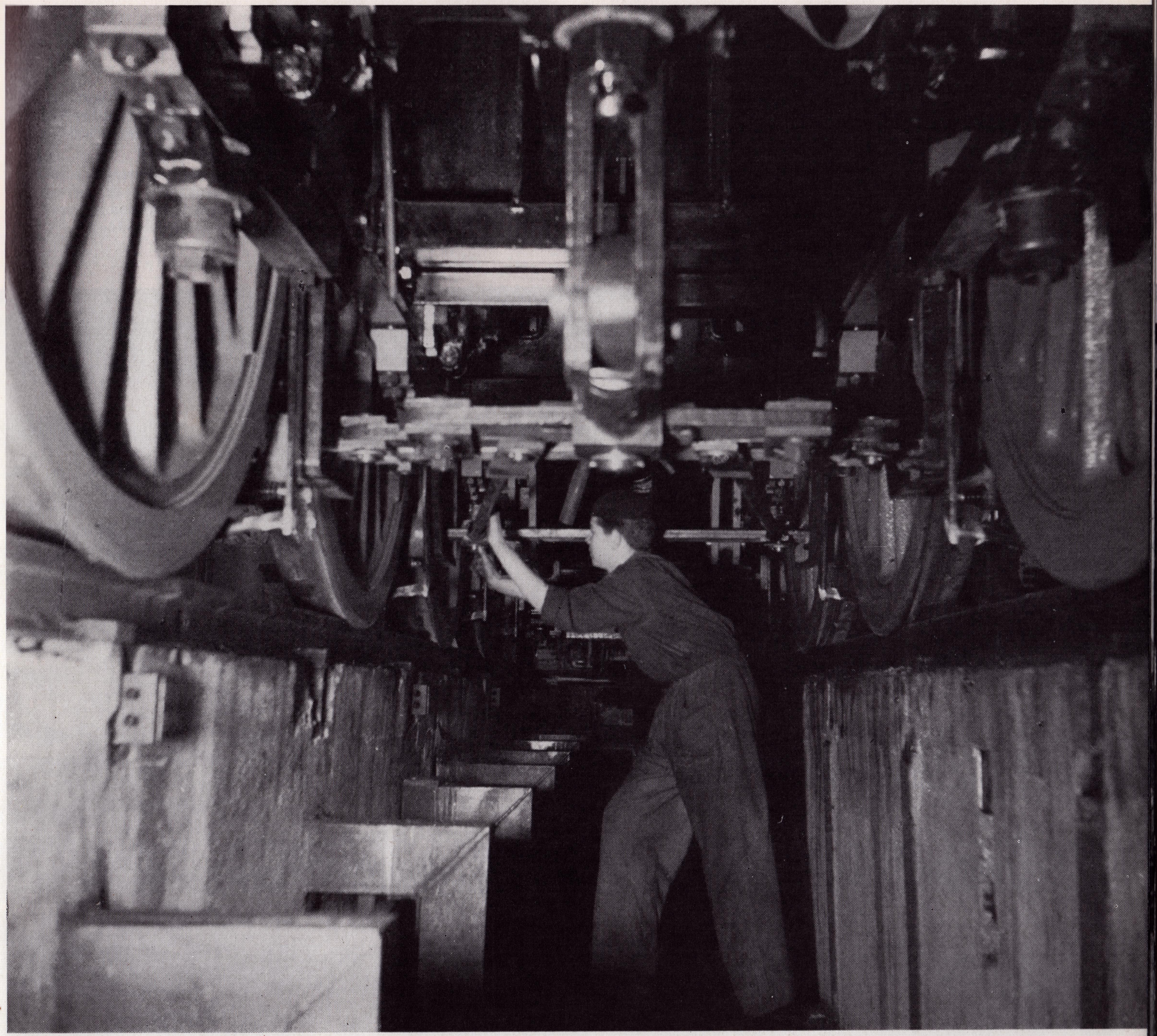

The service instructions concern everything that must be done. Everybody has to follow one principle: each work must be done properly and without any waste. Only a carefully examined locomotive may leave the railway station . . .

Die Dienstvorschriften denken an alles — was, wann, wie und womit alles bewerkstelligt werden muss. Für alle gilt jedoch ein Grundsatz: gründlich und ohne Ausschuss. Auf die Strecke darf nur eine sorgsam gewartete Lokomotive abfahren . . .

Pro veřejnost neznámé, ale tím důležitější pro železniční provoz je odvětví, které má na starosti opravy lokomotiv, osobních i nákladních vozů — železniční opravárenství

Пассажирам незнакомый, но важный для железнодорожного транспорта вид работы, связанный с ремонтом локомотивов, пассажирских и грузовых вагонов — железнодорожное ремонтное дело

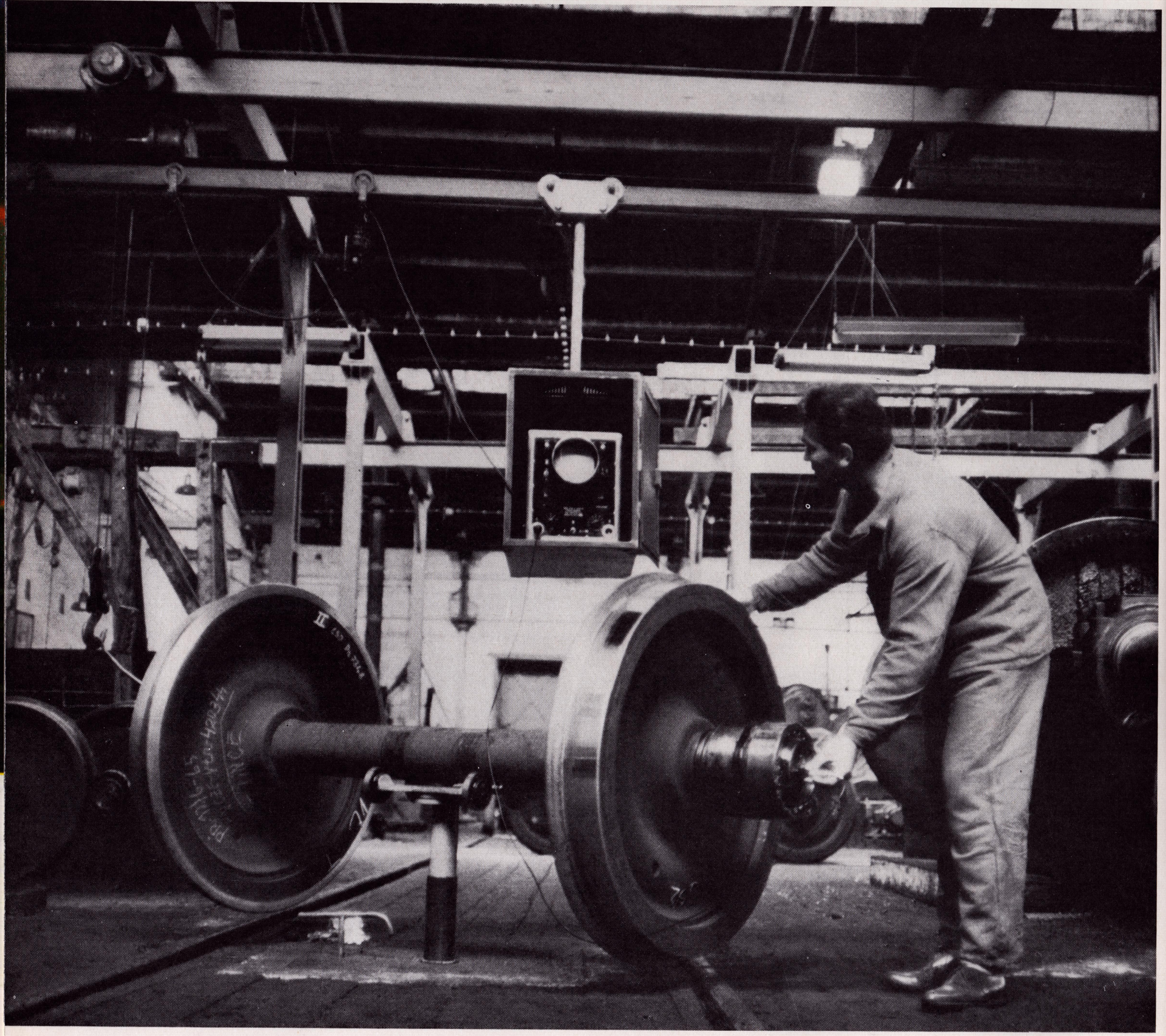

The more unknown to public the more important for railway traffic is the railway branch dealing with locomotive and wagon repairs

Ein für die Öflentlichkeit unbekannter, aber umso wichtiger Zweig für den Bahnbetrieb, dem die Reparaturen von Lokomotiven, Reisezug- und Güterwagen obliegen — das Eisenbahnausbesserungswesen

Dnes může dispečer na panelu sledovat jízdu každého vlaku i na vzdálenost několika desítek kilometrů. Technika také umožnila ovládat na dálku výhybky i návěstidla a bezpečně a rychle stavět jízdní cesty vlakům i při posunu

В настоящее время диспетчер может наблюдать по панели за движением каждого поезда, находящегося и на расстоянии нескольких десятков километров. Сегодня можно управлять на расстоянии стрелками и сигналами, надежно и быстро устанавливать поездные и маневровые маршруты

Nowadays a dispatcher can follow each train on the control panel. New technique has brought the remote control of turnouts and semaphores and safe and quick choosing of the way for trains even by shunting

Heutzutage ist der Dispatcher in der Lage, die Fahrt jedes Zuges auch auf mehrere Kilometer auf der Gleisbildtafel verfolgen. Die Technik ermöglicht die Fernbetätigung der Weichen und Signale, und eine rasche und sichere Einstellung von Fahrstrassen auch beim Rangieren

Železnice se často přirovnává ke složitému hodinovému strojku, jehož chod je závislý na funkci každé součásti. Práci železnice skutečně může ovlivnit každý železničář

Железную дорогу часто сравнивают со сложным часовым механизмом, ход которого зависит от работы каждой детали. На работу железной дороги на самом деле может повлиять каждый железнодорожник

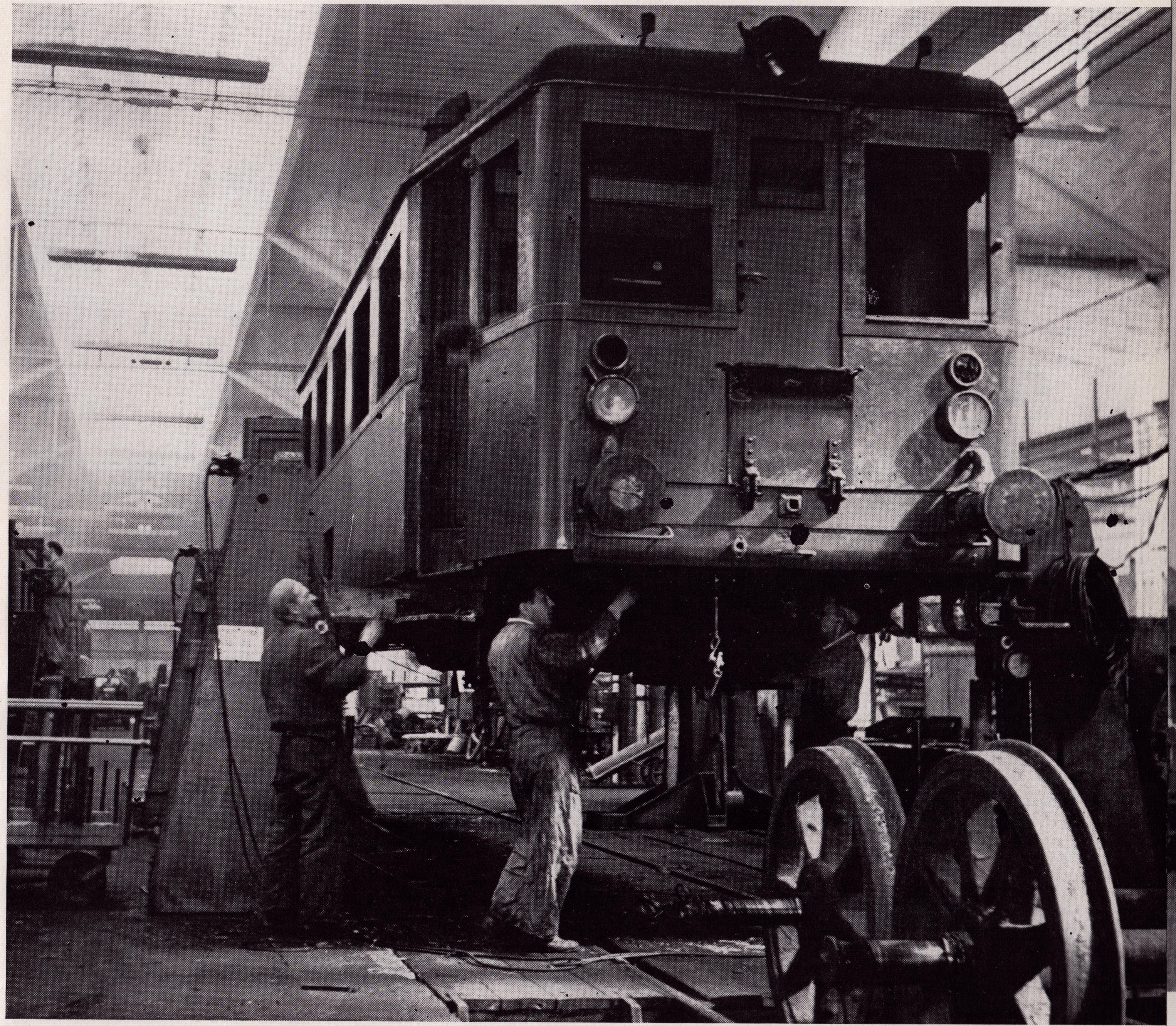

Railway is often compared with complicated clockwork the run of which closely depends on each detail. The performance of the railway really depends on the work of each railway man

Die Eisenbahn wird oft mit dem verwickelten Uhrwerk verglichen, dessen Gang von der richtigen Funktion gleichwelchen Bestandteiles abhängig ist. Den Eisenbahnbetrieb kann tatsächlich jeder Eisenbahner beeinflussen

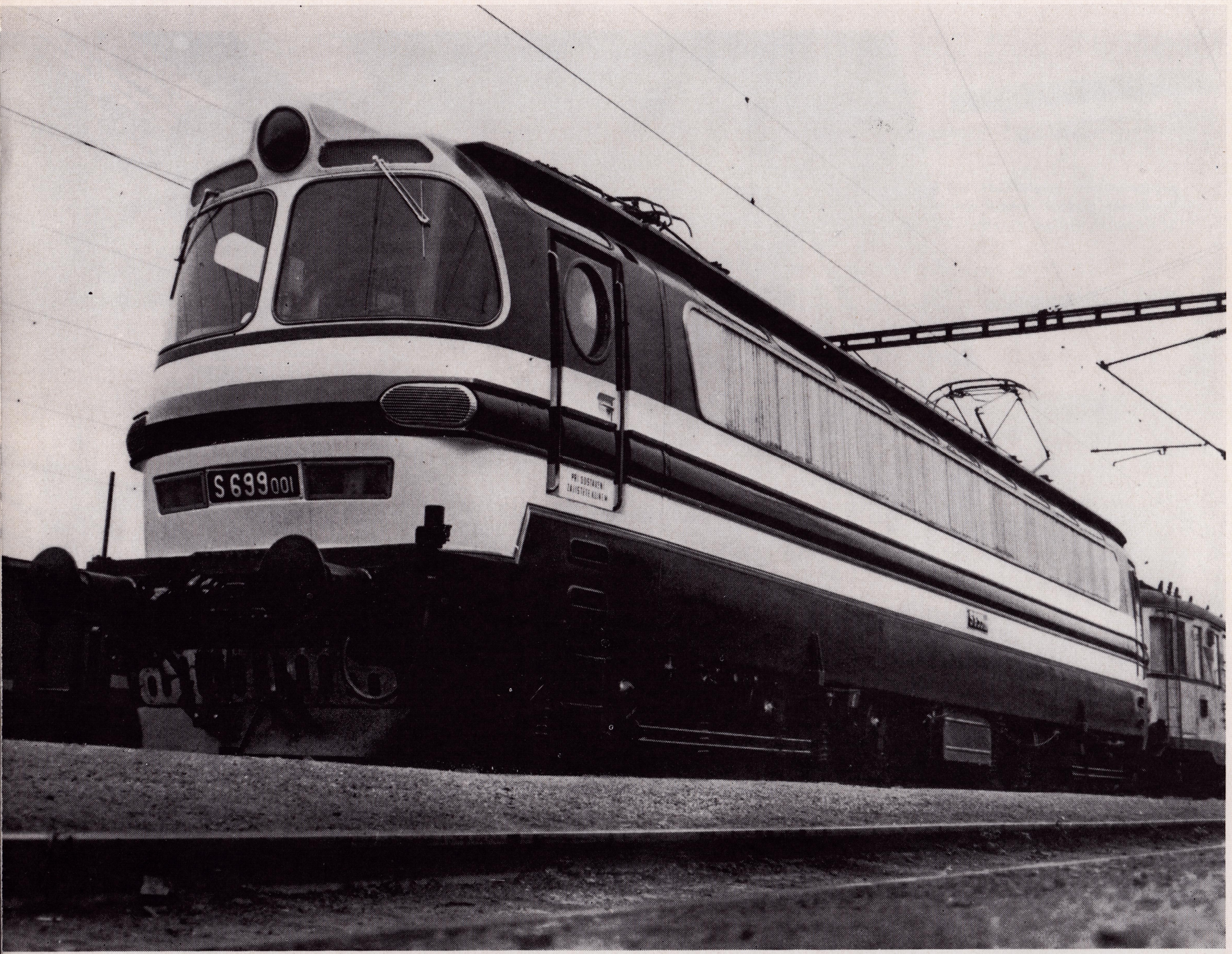

První elektrická lokomotiva pro střídavou soustavu a poslední mohykán parní trakce, rychlíková parní lokomotiva ŠKODA — vrchol československých konstruktérů

Первый электровоз переменного тока и последний могикан паровозной тяги — пассажирский паровоз ШКОДА — лучшая работа чехословацких конструкторов

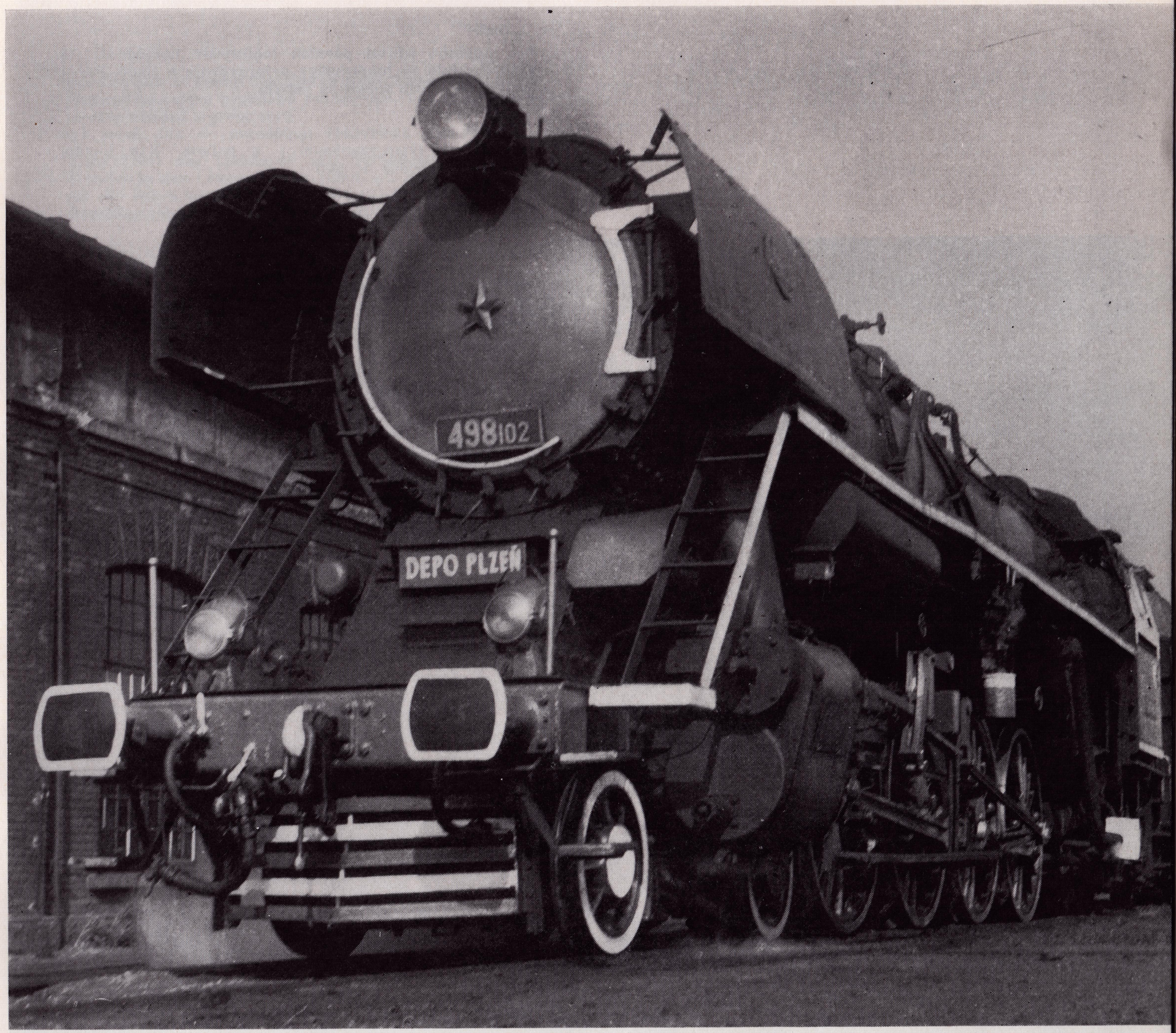

The first electric locomotive for alternating system and the last representative of steam traction — the express locomotive Škoda, the then top model of czechoslovak designers

Die erste Wechselstromlokomotive und der leztze Mohikaner des Dampfbetriebes — die Dampfschnellzuglokomotive ŠKODA — als Spitzenleistung der tschechoslowakischen Konstrukteure

Pro potěchu přátel parních lokomotiv nahlédnutí do výtopny, kde se lokomotivy připravovaly k jízdě. Parní lokomotiva věru skromná nebyla

Для радости любителей паровозов — вид депо, где локомотивы подготавливались к работе. Как видно, скромным паровоз не был

For the fans of steam traction: a view of a shed where the locomotives were prepared for service. The steam locomotive needed a great care

Zum Trost der Liebhaber von Dampflokomotiven ein Einblick in den Lokomotivschuppen, wo die Lokomotiven für die Fahrt vorbereitet wurden. In der Tat waren die Dampflokomotiven keineswegs bescheiden

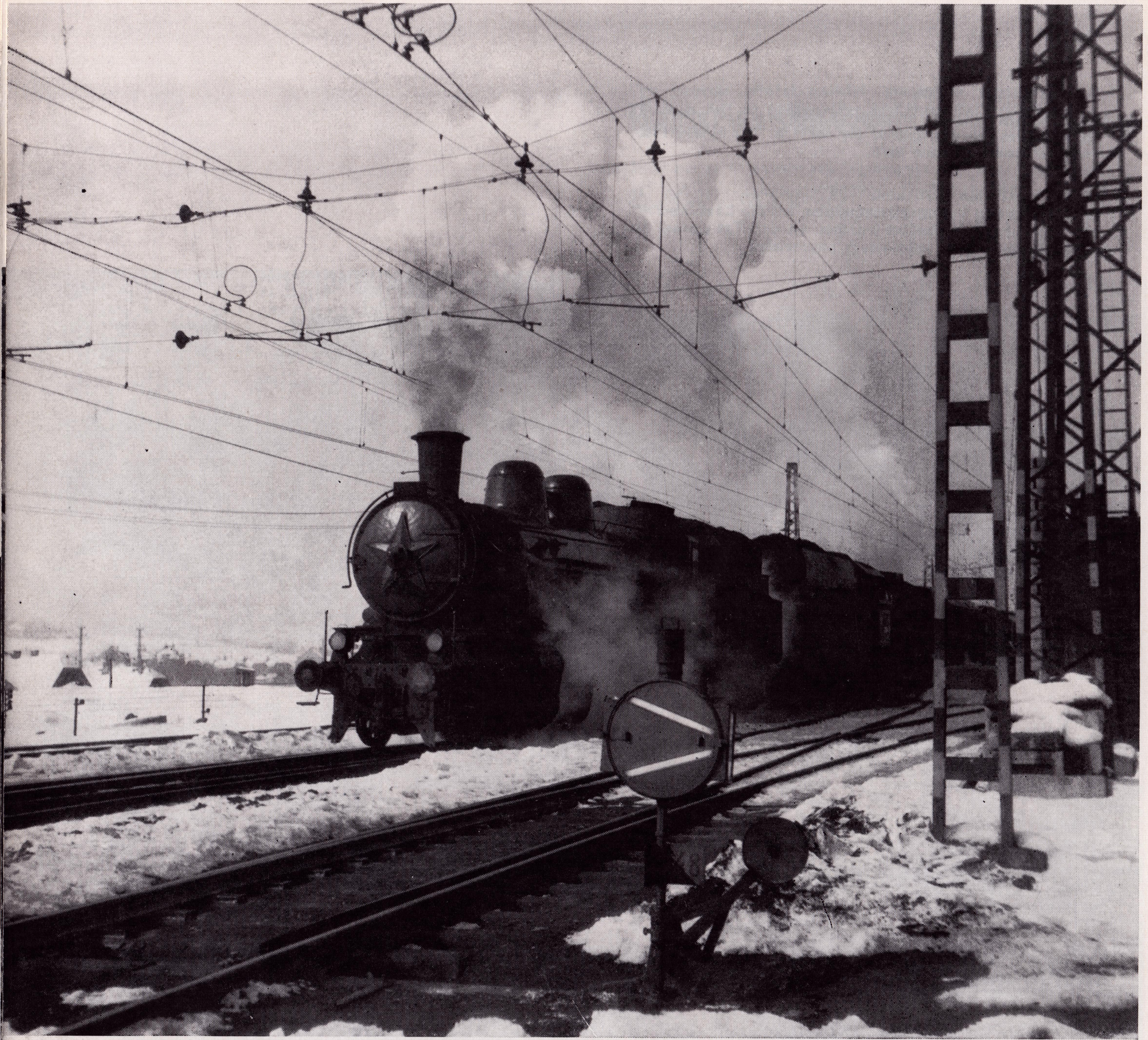

Dva muži se o ni musili za jízdy i při stání ve stanici neustále starat. Kromě toho „spolkne" na sto kilometrů u osobního vlaku čtyřicet až padesát metrických centů uhlí

Два человека должны были постоянно заботиться о нем во время движения и стоянки на станции. Кроме того, паровоз пассажирского поезда «проглотит» за сто километров сорок—пятьдесят центнеров угля

The two men inside had always a lot to do. During the ride as well as in the station. The average consumption of a passenger train was as high as 400—500 kg of coal per 100 km

Zwei Männer mussten sie während der Fahrt und des Stillstandes ständig betreuen. Ausserdem verschlang sie bei Beförderung eines Personenzuges vierzig bis fünfzig Doppelzentner Kohle auf einer Entfernung von Hundert Kilometern

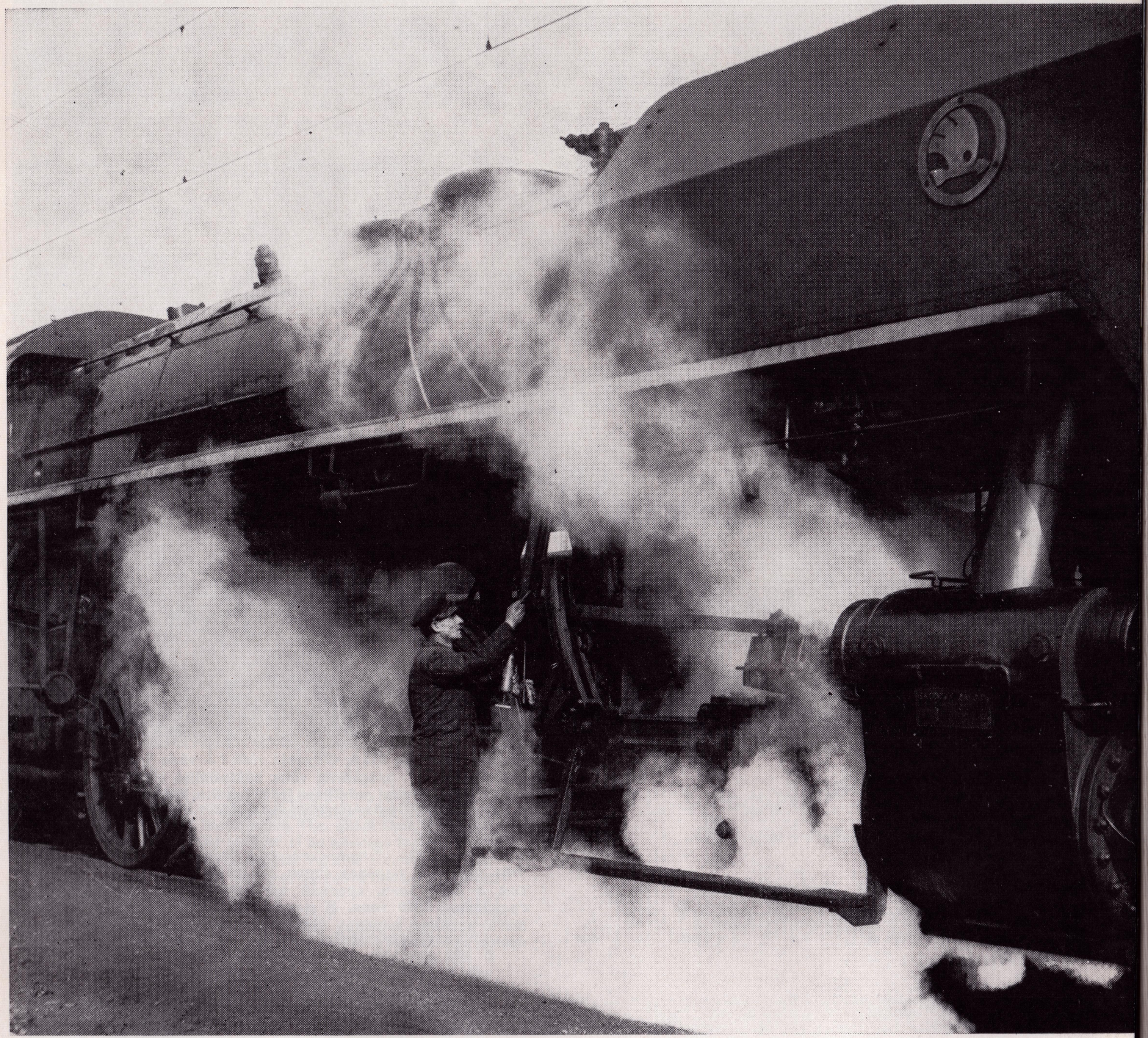

Pro socialistickou republiku udělala nejvíce tato nákladní lokomotiva řady 556.0. Odvezla vlak i o váze 5000 tun — pro porovnání: průměrná váha nákladního vlaku je 2000 tun. V době vydání publikace ještě jezdila, zatímco druhou lokomotivu již na tratích nenajdeme

Более всех для социалистической республики послужил этот грузовой паровоз серии 556.0. Он тянул поезд весом в 5000 тонн, средний вес грузового поезда, для сравнения, 2000 тонн. В момент выхода в свет настоящего издания паровоз был еще в эксплуатации, в то время как второго локомотива на путях уже нет

The greatest deal of work for Czechoslovak republic was done by this freight locomotive Nr. 556.0 that managed even the 5000 t train (the weight of an average freight train is about 2000 t). In time of publishing this locomotive still worked while the second locomotive could not be found on the line anymore.

Für die Volkswirtschaft der sozialistischen Republik leistete diese Güterzuglokomotive der Gattung 556. 0 am meisten. Sie beförderte sogar einen Güterzug mit der Gesamtlast von 5000 t — zum Vergleich: das durchschnittliche Gewicht eines Güterzuges beträgt 2000 t. Während der Ausgabe dieser Publikation befand sie sich noch im Betrieb, während die zweite Lokomotive bereits ausgemustert wurde am meisten

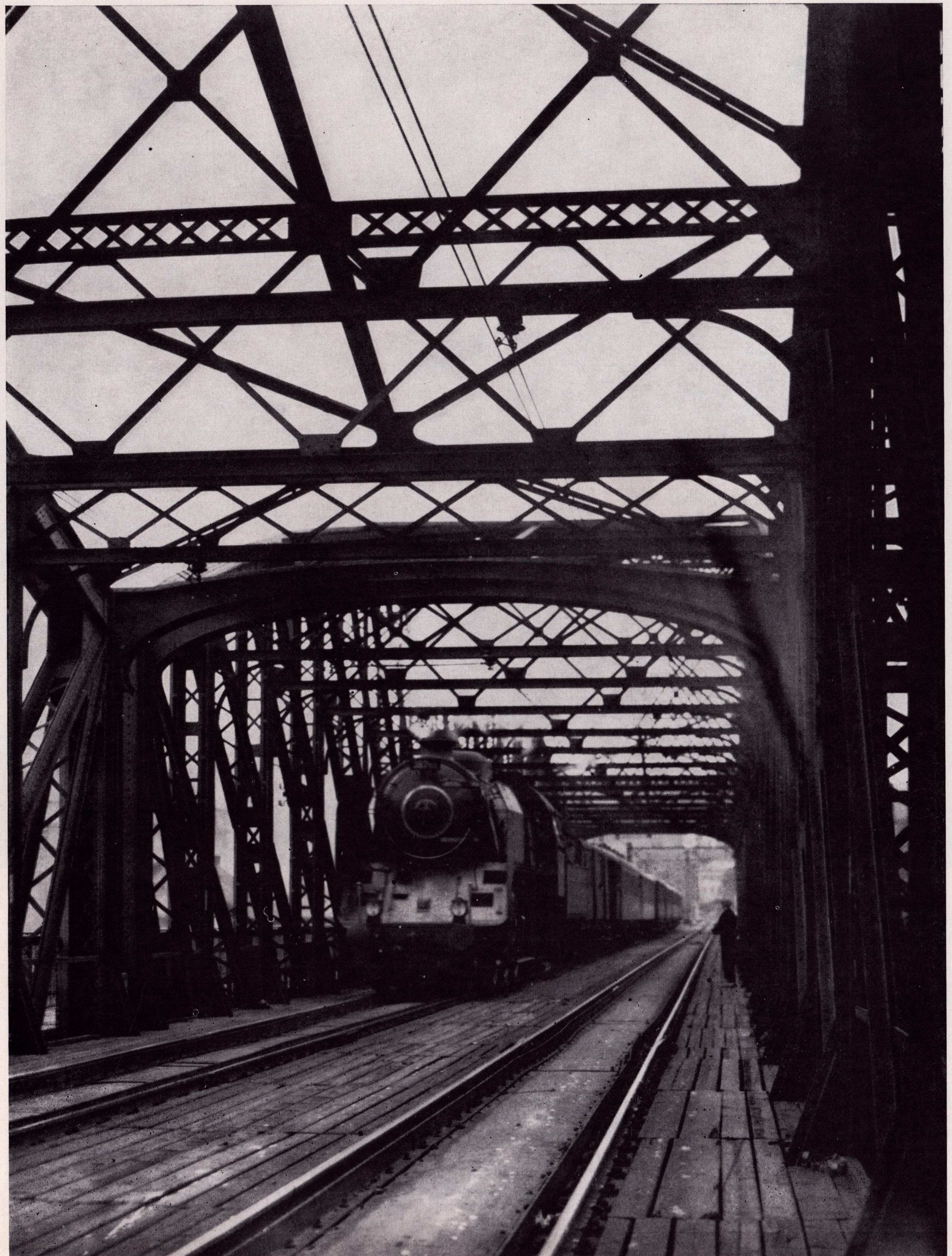

Také světla této lokomotivy již nikdy neozáří trať před vlakem

Прожекторы этого паровоза уже никогда не будут освещать путь перед поездом

Neither the lights of this locomotive will ever lighten the railway line . . .

Auch die Lichter dieser Lokomotive werden die Strecke vor dem Zug nicht mehr beleuchten

ŽELEZNICE VE FOTOGRAFII

Jan Kaplický
Úvod napsal Otokar Poupa
Sestavil a slovem doprovodil Miroslav Šmejkal
Obálka a grafická úprava Jaroslava Hrachovcová
Technická redaktorka Věra Cudlínová
Odpovědná redaktorka Irma Macháčková
Vydalo Nakladatelství dopravy a spojů jako svou 5433. publikaci.
Vydání I. Praha 1974. 112 stran, 101 obrázků.
Vytiskla Státní tiskárna, závod 1, Praha 1, Karmelitská 6.
AA 17,31 — VA 17,44 — 05-94 — 20 000 výtisků — OD-31-037-74
Cena výtisku Kčs 66,—